

Alojzije Susteršič, Archbishop of Ljubljana, met with Pope John Paul II recently in Rome.

Slovenia's Alojzije (Alojzije) Susteršič celebrated his 75th birthday while visiting the Vatican State in Rome and met with his Holiness Pope John Paul II.

The Holy Father congratulated Metropolitan Archbishop of Ljubljana on his Jubilee Birthday and wished him all of the best to guide the Roman Catholic church in Slovenia as he has in the past during turbulent years under very difficult times.

Slovenia is now a free and independent nation, officially known to the world as the Republic of Slovenia with all the freedoms, and democracy slowly gaining in every facet of Slovenian life.

Archbishop Alojzije Susteršič has invited the Holy Father John Paul II to visit Slovenia this year from May 17-19. The Pope has accepted the invitation and he will visit Slovenia on the above-mentioned dates. The Pope will celebrate his birthday among the Slovenian people.

Upon arrival to Slovenia, the Pope will visit the country's capital, Ljubljana, where he will celebrate a Holy Mass in the stadium. He will also visit Maribor and Postojna.

Slovenia expects a large influx of Catholics from neighboring countries, Hungary, Austria, Italy and elsewhere. A large contingent of Americans, Canadians, Australians and others will go to Slovenia to participate in this historic event.

Cleveland's prestigious choral group "Korotan" will sing one song for Pope John Paul II. They will be the only group from the United States to sing for His Holiness.

Art Guild finds place in history

"Our Place in Cleveland History" is the theme selected by the Slovenian American National Art Guild for this year.

Many celebrations have been planned by the city to celebrate its Bicentennial Birthday, including numerous events and activities centering on ethnicity, heritage and culture.

The location on the shores of Lake Erie saw tremendous growth in the late 1800s and 1900s, largely as a result of waves of immigration from European countries. They become a vital part of American history, achieving success in organizations, businesses, sports, music, government, politics, working diligently and carefully managing their finances.

The Slovenian Art Guild has played an important role in the preservation and recognition of our ancestors. Chartered in 1973, under the Ohio non-profit code, Slovenian American National Art Guild (SANAG) stands as sole representative in the field of art, an area important in depicting and visually recording life. Buzz words for the Guild would be art shows, crafts, demonstrations, splashers, bobbin lace heritage, genealogy, and more.

"Our Special Place" includes the annual Artists and Crafts Show & Sale on Sunday, May 5 at the Slovenian Society home in Euclid, Ohio, which also serves as home base for monthly meetings. A second show this year is on Sunday,

Oct. 22, at Gateway Manor where our exhibits are always welcome.

On June 25 we will travel via bus to Columbus to visit the newly redecorated mansion home of Governor George and Janet Voinovich, who are both a part of the Slovenian picture.

Other stops on this trip are at refurbished Senate Building, a city tour, Anhauser Busch Brewery, time for shopping, dinner at Kuaiha restaurant. Very few seats are left on the bus, but should you want to come along, hurry and call Justine Skok, 261-1253. A charter member, artist, and button box player, she can explain how easy it is to become a member of the Slovenian Art Guild.

—Doris Sadar
Publicity

A World Championship Scrabble Match

Anica Hocevar of Willoughby Hills, Ohio is enjoying the winter in Naples, Florida. She is residing at the luxurious 4-bedroom, 4 bath waterfront condo of son John and daughter-in-law Barb of Gates Mills, Ohio. (It is in Wiggins Pass, only a few minutes away from the Ritz Carlton hotel.)

Anica would love to hear from her friends. If you are in the Naples area, give her a call.

A few weeks ago John and Barb Hocevar hosted a "Scrabble Tournament."

Among the players were Dr. Max and Margaret Rak of Richmond Heights, Ohio, and winter residents of Naples, and Albin and Milka Bizil of Rochester, New York.

Ten year-old David Hocevar an astute player, turned out to be the star, as the men were victorious. Unfortunately David had to return to Hawken School in northern, Ohio.

The ladies requested a rematch and the second game was hosted by Dr. Max and Margaret Rak. For reinforcement,

16-year-old Christine Hocevar flew in from Cleveland, and with her assistance, the ladies were victorious. Later Christina also had to return to her studies at Hawken School.

The Slovenian scrabble series is now in a stalemate. The time, date and place of a future tournament will soon be announced;

With so many Slovenians purchasing homes on the West Coast of Florida, perhaps a Slovenian Club will be formed in the near future.

Spring at the Slovenski dom

LEMONT, IL — On Saturday, March 16 there will be a class on Easter-egg coloring (pisanice). This is a wonderful Slovenian art-form.

Our teacher will be Ljudmila Modic of Milwaukee. Class begins at 2 p.m. A charge of \$15 per person includes materials. For reservations call 1-708-243-0670.

Ribniski Oktet

The world-famous Ribniski Oktet from Slovenia will be with us at Slovenski dom on Sunday evening, March 24 for a concert at 5 p.m. They are currently touring North America and we are delighted to bring them to our Chicago-land audience.

Admission is \$8 and refreshments will be available

after the concert.

Double Feature

Exceptional performers of the Dramatic Club of Toronto will be with us again, during their annual visit. They will present TWO PLAYS, a comedy on April 13 and a serious play on Sunday, the 14th.

Zadnju tak moz curtain goes up at 7:30 p.m. and will be followed by a dance; music by Veseli Slovenci of Sheboygan. Tickets are \$15.

On Sunday, after a noon-time dinner, the play *Pilatova žena* will be performed. Ticket price is \$10. Be sure to be with us for this wonderful weekend.

The Slovenian Catholic Mission weekly Mass service is at 11 a.m. at Marija Pomagaj

Chapel on the hill.

Another highlight of our April Calendar is the Art Exhibit by Joze Vodlan of New York. The one-man exhibit will be ceremoniously opened on April 13th at 6:30 p.m. one hour before the stage presentation.

Slak Coming

The Executive Board of the United Slovenian Society announces that the Lojze Slak Ansamble will be coming to Cleveland sometime in August for the 25th Anniversary celebration of the U.S.S.

Exact times and location will be forthcoming as the news becomes available. Stay tuned.

tion.

You will remember the outstanding exhibit of art by our American-Slovenian artists that opened on the weekend of our grand opening and continued on view through the month of February. Now, Mr. Vodlan is bringing us the first exhibit by a single artist. It awakens a lot of pride in our American-Slovenian community to know we have men and women of such exceptional talent among us. The exhibit is free and open to the public.

Annual Meeting

Remember the annual meeting of the Slovenian Cultural Center is on Sunday, April 28 at the Slovenski dom, 2 p.m. Refreshments served.

Slovenian Homes Special Edition

The Federation of Slovenian National Homes of Northeast, Ohio is printing a Special Section tabloid newspaper announcing the recipients of the "Man and Woman of the Year" awards for each of the nine halls, plus two main honorees. They will be saluted at a banquet on Sunday, March 17 at the Slovenian National Home on St. Clair.

The paper will feature stories about the honorees and articles about the activities at the Slovenian Homes during the past year.

Thanks to the generosity of the Slovenian Homes a copy of their paper will be included in each edition of the American Home on Thursday, March 14.

by Jim Debevec

Saw the "Nanny" on TV this week about the New York Rangers hockey team which reminded me of the previous weekend in which I saw a National Hockey league game between the Rangers and the Miami Panthers in downtown Miami.

It was a very last-minute decision. My son, James, and I headed for the arena a half-hour before the game, unfortunately, we didn't have tickets and we discovered it was a sell-out.

What to do? Well, the answer is you do what the other 50 people were doing who didn't have a ticket. You stand around where the cops can't see you and hold two fingers in the air indicating you either have two tickets to sell, or you want to buy two.

After the game had already started and hardly anyone was left going to the game, I was standing around feeling like a complete idiot with my "V for Victory" fingers waving about when the last person in the street came up to me with two extra tickets. I immediately grabbed them, much to the dismay of the others standing hopelessly about.

Anyhow, we did get to see the game, but unfortunately, missed the deciding scoring as New York put two goals in the net in the first two minutes while Miami didn't score the entire game.

Miami hockey fans don't really know too much about hockey and what to cheer for, but there were enough New Yorkers and Canadians in the audience to holler at the right moments.

On the way home we noticed many signs indicating the direction to take to I-95 the main road north and south in Eastern Florida. However, when you get to the interstate, there are NO signs showing you where to turn. The day before, a tourist who got lost, had been killed, the first in a year and a half. A local resident told me the authorities value tourists so much that they will do anything to apprehend the suspect.

And sure enough they nabbed

ed the two hoods within 24-hours. However, if Florida would put up road signs indicating where to turn ON to the highway, they wouldn't overshoot their target and become potential targets themselves.

And who are our unsung heroes this week? Slovenians who smoked, but quit.

Slovenia is missing a good business opportunity. We noticed at a Bloomingdale's on U.S. 1, south of Miami, that they are the exclusive sellers of "Rogaska Crystal" which is made in Slovenia. As a matter of fact, it says right on the label, "Made in Slovenia." This crystal is for sale right alongside the Waterford products.

What tour operators who send thousands of people to Slovenia to look at their mountains and rivers should do is also include in their trips is a few hours at the Rogaska Crystal factory.

When you travel to Ireland, most tours stop at Waterford to get a walking tour through the factory, then everyone rushes about picking out crystal to purchase and ship home.

In Venice, Italy, most tours stop for a demonstration of crystal-making at the Murano factory. You end up in the showrooms where you are given a chance to pick up on some beautiful pieces of glass.

About 50% of the people on tours can't wait to purchase local items. Slovenia would be wise to put the Rogaska Crystal factory on their itinerary where those who "shop until you drop" would have a place to spend their money.

A friend of ours was showing me how to play "chess" on the internet. One-half the screen shows the game, while on the other side you can type messages back and forth. While he was playing the game, I typed, "Where are you from?" The reply was "New Zealand." Well, this blew my mind.

I asked if the person was anywhere near Auckland, and the response was, "Right in the heart of it."

James informed me

some of the players are very, very good. Some nights even the grand master Karpov will sign on seeking a game.

It's astounding what you can do on the internet. I was talking to people in Maribor using my basic Slovenian such as "Dober jutro," when they informed me it was 2:30 in the morning there. They talk to each other in Slovenian, but turn around and talk to others in English, or German, or just about any other language that is needed.

The world is getting smaller and at your very fingertips. Absolutely amazing.

Robert E. Allen, the Chairman of AT&T is in the midst of firing 40,000 workers. He is also getting \$12.9 million in stock options and "incentive pay" in a year when the company barely broke even. Isn't there something wrong here?

If the airlines really wanted to make passengers comfortable they would eliminate the lean-back option on all airplane seats. The worst thing about flying is spending the entire trip with the seat in front of you leaning against your knees when you're trying to read or use the service tray, or just plain sit comfortably. They should make all seats in the upright position at all times.

Don't forget to send in your jokes for next week's paper. Here's an example:

Slovenian: "I've invented something that enables people to see through walls."

Irishman: "What's it called?"

Slovenian: "A window."

Hello from Canada

Enclosed please find money order in the amount of \$35.00 for the subscription of Ameriška Dmovina. I like to read all the news about Slovenians everywhere.

Mrs. Mary Drazumerich
St. Catharines, Ont.

100 WORDS MORE OR LESS by John Mercina

AN ANAGRAM!

A word or phrase formed by rearranging the letters of another word or phrase. Here are some examples found on the Internet's

"Anagram Hall of Fame":

- DORMITORY - Dirty Room
- CLINT EASTWOOD - Old West Action
- THE COUNTRY SIDE - No City Dust Here
- ASTRONOMERS - Moon Starers
- THE COCKROACH - Cook, Catch Her.
- SLOT MACHINES - Cash Lost In'em
- DARLING I LOVE YOU - Avoiding Our Yell
- BUTTERFLY - Flutter-by
- HEAVY RAIN - Hire a Navy

Write down five original anagrams and send them to Jim—see your name in print !!!

WARNING

SENIOR CITIZENS ARE THE BIGGEST CARRIER OF AIDS

HEARING AIDS...BAND AIDS
ROLL AIDS....WALKING AIDS
SEEING AIDS..BATHROOM AIDS
CHEWING AIDS..SLEEPING AIDS
GOVERMENT AID...MEDIC AID

HOME EQUITY LOANS

FIXED RATE **8.25%**
Annual Percentage Rate

- No Gimmicks • No Prepayment Penalty
- No "Introductory Rates" That Go Up Later...Your Rate and Payment is Fixed For The Life of The Loan
- No Closing Costs • Fast Service

The 8.25 APR is based on a \$5,000 loan with 60 monthly payments of \$101.98 with autodebit from Metropolitan checking or statement savings. Interest may be tax deductible, consult your tax advisor.

Rate Subject To Change Without Notice.

Bainbridge.....543-2336	Euclid.....731-8865	Shaker Hts.....752-4141
Chardon.....286-3800	Macedonia.....467-6010	South Euclid.....291-2800
Chesterland.....729-0400	Mayfield Hts.....461-3990	Willoughby Hills.....944-3400
Cleveland.....486-4100	Mentor.....974-3030	
Cleveland Hts.....371-2000	Pepper Pike.....831-8800	

METROPOLITAN SAVINGS BANK

METROPOLITAN SAVINGS BANK OF CLEVELAND • MEMBER FDIC

EUCLID TRAVEL

22078 Lake Shore Blvd
Euclid, OH 44123
— 261-1050 —

CondoConnection
a division of EUCLID TRAVEL

Your exclusive agent for "suite" savings!
Myrtle Beach • Kiawah • Hilton Head
Florida • the Caribbean!

Moderate to luxurious, all sizes, amenities, services!
Rent by day, week, month or more! You owe it to
yourself to call EUCLID TRAVEL first!

KATHY

216-261-1050 • FAX 216-261-1054

Defends Domobranci

Editor:

In his letter titled "Defends Slovene Partisans" published in the 2/1/96 edition Mr. John C. Rucigay invites readers to a dialogue "based on facts rather than hearsay on any rescue and return of American airmen... by Domobranci, Bela garda or other Slovene groups opposing the Partisans."

I certainly welcome the occasion. Not so much about the American airmen. As a former Domobranec, I met during the war with only one of the Allied airmen - a young British pilot, already in civilian clothes, rescued from the Nazis and placed in safe haven by the Domobranci.

I also know of only one wounded American airman saved and clandestinely hospitalized by Domobranci. His 1947 letter of thanks reached his savers in a refugee camp and bears his name: Maurice A. Brash with his given address at 307 Merrill Ave. Muskegon, Michigan.

I am much more concerned and hurt by some sundry, cheap charges Mr. Rucigay makes on account of Domobranci, about credibility of Domobranci sympathizers or about the "hatred," as he puts it, against Slovene Partisans allegedly promoted by recently published commentaries in American Home. In relation to the rescued Allied airmen such remarks have certainly not been called for. They represent a definite affront to any of the still living former Domobranci. Even more so to the one-time Domobranci, to those ten thousand or more massacred unarmed by Slovenian Partisans.

I have to apologize for the length of this letter. It was unavoidable. Any critical mind subject to the stress of a half century-long disinformation drive won't be satisfied with a couple of simple paragraphs with self-righteous affirmations. He has to be served with more and more facts to accept the Slovenian reality during WWII such as it was.

I wouldn't care less had Mr. Rucigay's commentary been written in Slovenian for Slovenian people. Slovenians had been used to such quality, the result of half a century of a thorough, high pressure brainwash. We, however, here in the States, live in the land of freedom, where real facts about Slovenia in WWII have mostly been available and everybody can freely choose among facts, or "the facts" or "hearsay" to lend them one's personal trust. Sometimes I have a feeling that only those who had to live under a totalitarian regime do sufficiently appreciate this side of American greatness.

For my part I can only congratulate AH for finally breaking in its English pages the "conspiracy of silence" —

the term used by the British historian Count Tolstoy about Domobranci. This is also why I am answering Mr. Rucigay's invitation.

I am quite satisfied and can harbor no doubt whatsoever about his good faith and intentions. I am certain that he sincerely and simply speaks out his mind about what he believes in and makes charges he considers justified.

He, however, does not keep in mind that following the war, copying general war-time Partisan manners, a brutal, totalitarian, Communist regime was established in Yugoslavia, Slovenia included. The regime had its own concentration camps e.g. Štental in Slovenia, Goli otok in Dalmatia. It had suppressed in a most brutal way any possible opposition to its established power. The Church and freedom of opinion were a matter of its special persecution.

All these are facts Mr. Rucigay cannot possibly deny. In those circumstances any expression of truth in opposition to its official versions was severely penalized. Only government's "truths" or "facts" were allowed to be spread in public or be filtered to the outside world. In this way the line between the stark reality and the overwhelming, glorious official fictions became completely blurred, the picture of reality slowly sinking with the flood of official versions. The brainwash was absolute. A thaw in these restrictions has begun only a few years ago.

It is for this reason that I question Mr. Rucigay's — certainly not his good faith or his intentions as I have said before, but the grade of his credibility about the situation in Slovenia during the war. For I've "been there" during the entire war, constantly in touch with Slovenian reality, twice in a fascist prison, once — as Domobranec — severely wounded in my fight against the vernacular terror of Slovenian Partisans.

He also has "been there" but for a few weeks only, as he says, escorted by (not admittedly) Communist-Partisans or interpreters of the same feather, in the midst of a captive population supposedly "liberated" by the forces led in a totalitarian way by political commissars. The captive people could neither communicate with him in English nor would dare even in dreams to spell out the conditions of their "liberation." I therefore sincerely believe that Mr. Rucigay's credibility about the war situation in Slovenia has been, he unwilling, impaired by his ingenuity or has been partially tainted by such unfortunate circumstances.

His experience and mine do not rest on the same foot. Thus, a serious dialogue is not possible. Between the two levels of credibility it would only lead to continuous

polemics based on misconceptions or misunderstandings.

I believe, nonetheless, that such a dialogue is quite feasible. This may be a very long shot, but Mr. Rucigay has only to proceed to some thorough personal soul-searching and find among the facts, "facts" or hearsay about wartime Slovenia his answers to the following questions:

1) Does he sincerely believe that the dawn of truth about Slovenia during and after the war, mirrored recently on the English pages of American Home, including this letter, maybe called an expression of "hatred?"

2) Does he sincerely believe that "documentation" published during communist tyranny in Slovenia about its wartime history is a real reflection of veracity and does not hide the truth?

3) Does he sincerely believe, that being in Partisan hands he was bound to be shown or told everything about their atrocities, while they kept mum to their own people?

My own answer to these three questions is negative. I am really afraid that Mr. Rucigay's positive answer to any of the above questions would preclude the possibility of a forthcoming sincere dialogue. It would only present a chasm between the different levels of credibility and would only lead to heated polemics. Yet by now and outside Slovenia the era of polemics about wartime Slovenia is over. It is its historic reality that counts from now on.

Mr. Rucigay's letter, although involuntarily, follows in a way the line of character assassination drive about Domobranci. The bodies of Partisans' victims, unarmed, naked and massacred have been thrown providently underground half a century ago. But, in Kocevski Rog, Teharje and other places, they were but physically assassinated. Their character assassination, especially in the eyes of the Allies was bound to follow to exculpate those massacres. Here lies the difference between the Nazi and the Communist massacres. The Nazis tried the character assassination of Jewish people *in advance*, the communists have been using it *after* massacres of their victims.

—Frank K. Kristof
(To Be Continued)

Al Koporc, Jr.

Piano Technician
(216) 481-1104

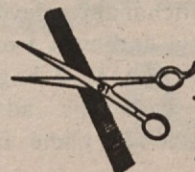
CLEANERS WANTED

Part-time work in the evening; must have your own transportation.
Please call 946-7450.

Dr. Zenon A. Klos
E. 185th AREA
531-7700
Emergencies

Dental Insurance Accepted
Laboratory on Premises - Same Day Denture Repair
COMPLETE DENTAL CARE FACILITY

848 E. 185 St. (between Shore Carpet & Fun Services)

Specialists In
Corrective Hair Coloring

tina & brenda's
HAIR SALON

5216 Wilson Mills Rd.
461-7989 / 461-0623 Richmond Hts., Ohio 44143

Crobaugh Funeral Home

22595 LAKE SHORE BLVD.
EUCLID, OHIO

Telephone 731-4259

Gregory M. Danaher
Embalmer & Funeral Director

SPECIALIZING IN FIRE DAMAGE REPAIR
REROOFING-HOT TAR SIDING-GUTTERS
BUILT-UP-GRAVEL AWNINGS-WINDOWS

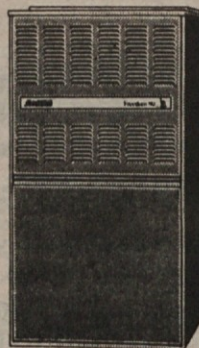
YANESH
BROS.
CONSTRUCTION CO.

PHONE: 943-2020
PHONE: 943-2026

FRED P. KOČHEVAR

29010-13 EUCLID AVENUE
WICKLIFFE, OH 44092-0377

**Make the
gas company
wonder if
you've moved.**

Our Freedom 90 gas furnace is one of the most efficient you can buy. Over 90% efficient — compared to around 65% for most older furnaces. You can shrink your monthly gas bill to a fraction of its former self. And enjoy greater peace of mind, thanks to the Freedom 90's lifetime limited warranty. So see your American-Standard dealer about the Freedom 90, and give your neighborhood meter reader something to wonder about.

AMERICAN STANDARD
Built To A Higher Standard.

GORJANC
HEATING & COOLING
A Name For All Seasons™

944-9444
30170 Lakeland Blvd.
Wickliffe, Oh. 44092

4 **The Seat Next to Me**

by JOHN LARISH
— (Conclusion) —

That Extra Touch

If you want to see the people business in action, just take a look at airlines such as Southwest Airlines which has continued to be profitable. Many of the other airlines are saying that airlines like Southwest do not pay for the reservation service used to book flights or other things, but on the other hand, they run a good airline with enthusiastic people.

Just the other day I experienced the difference that the people in Southwest make. After a flight to Phoenix, Arizona, as I was driving away from the airport, I suddenly realized that I had left a roll of prints in the overhead compartment of the Southwest airplane that I had just left. I turned around and drove back to the airport, went to the baggage service counter well after midnight and told them of my dilemma. The prints were for a program the next morning.

The airplane had already been moved to a location away from the gate, but one of their people volunteered to take a truck to the plane and recover my package. Within a few minutes I had my package. He said he was happy to help me and I felt he really meant it — it was nice to find that kind of person he was — an indication of what made Southwest different — again, it was the people of Southwest.

The Hubs and Spokes

The system of hubs established by the airlines has certainly made it harder to get anywhere in the United States in a reasonable amount of time. I live at the end of one of the spokes of the airlines concept of hubs — Rochester, New York. To go anywhere in the country from Rochester requires at least one stop at a hub and often a full day of travel.

The real question is, have the airlines gained that much with their hubs? Cities that once had hubs, such as Dayton and Cleveland, Ohio, have lost part of their hubs and today are suffering with over-built airports.

New airports, like the new Denver airport, are a technological nightmare and may be a real challenge to pay for. Maybe we will see an airline that will be smart enough to look at the passengers flying from Point A to Point B and put in direct flights. Even if you live in New York City, your flight will probably stop in Detroit, Chicago, or Pittsburgh to get to Denver, Los Angeles, or San Francisco.

The Knee-O-Meter

With my 6'6" frame, the airplanes flying today can sometimes be a real challenge if you are flying anywhere but first class or business class. In an effort to push the revenue of each plane, the seats have become closer and closer. My

knee-o-meter tells me quickly when an aircraft has been reconfigured to squeeze a little more space for another row of seats. Occasionally, the spacing is so bad that if the person in front of me reclines his seat at all, I feel I might lose a kneecap.

We are promised a whole new generation of airplanes with all sorts of new devices like call-forwarding to your seat, multichannel television for viewing, and even a move back to more 2-engine airplanes with the advent of the new 777 plane from Boeing.

Strike One

Then there are the occasional strikes that create pandemonium among the passengers. I can remember one strike where pickets marched in front of the doors of the airport, but when they saw me coming, the pickets said, "Oh, there's Mr. Larish, let him through." They recognized me as a regular passenger who was important to their future — strike or no strike.

Those people are fighting for what they believe is right, but they didn't forget the people who paid the bills.

That Special Moment

And there are the moments that are special like when your granddaughter meets you coming off the plane and runs to give you a hug and is surprised when you present her with a bouquet of flowers that you brought all the way from California. She turned to all the people around and said, "My grandpa brought me flowers!"

There is no doubt that the airlines have changed our world. Today, we think nothing of going halfway around the world, spending a day at a meeting, and then flying on to another location. This may be the mark of the jetsetter.

For most people, there is the need to smell the flowers. For me it was once fun to fly — now it is work. Most of the time, I have my notebook computer out and am catching up with mail, writing an article that is overdue, or creating notes or slides for that next presentation.

Would I change my style? No, I can reach more people than ever before in a shorter time than ever before. I can speak in Tokyo one day, report on a conference in Europe a day or so later, and then be back to make a presentation or teach a class in the United States or Canada.

I have been asked, "When are you going to retire?" Probably not 'til the people in the seat next to me on the airplanes are no longer interesting and different. When will that be? Probably not 'til the rocking chair gets me.

Roses for My Rose

There is one nice thing about traveling. You get the chance to find things to bring home. Maybe it is an oversize chessboard from Iran, or a

wood statue from South Africa.

I really enjoy treating my wife, Rose Ellen, to bouquets of 100 miniature roses that I find in Los Angeles. More than one cabin attendant has admired them hoping for part of a bouquet. I wish I could give them one, but they are for that special person who waits for me at home.

A Million

American Airline Miles

A short time ago, American Airlines acknowledged my travel on their line by sending me a special million mile card. The card arrived just as I was in the final stages of completing this little book. I hope that those of American Airlines who have been so good to me will know that I appreciate their gesture.

The Next Time You Fly

To all the wonderful people who have been in the seat next to me — thank you for sharing so much. For some, it was their families, others their businesses and ideas that were worth their weight in gold.

The next time you fly, look at the person in the seat next to you, smile, and get ready for one of the most enjoyable experiences of your life. They have been for me.

— THE END —

NOTE: We all hope John will write a sequel relating his wonderful experiences of traveling throughout the world.

Na svidenje.

Mr. and Mrs. Anthony J. Baznik of Euclid, Ohio announce the engagement of their daughter, Marge, to Kurt Hetz of Franklin Township, Pa. He is the son of Mr. and Mrs. Robert Hetz of Fairview, Pa. Marge is a graduate of St. Vincent Charity hospital School of Nursing and has BA and MBA degrees from Baldwin Wallace College. Kurt also has a BA degree from Baldwin Wallace. Marge set up and managed the St. Clair Health Center and is currently with St. Vincent Charity Hospital. Kurt is employed at Fairview Evergreen Nurseries of Fairview, Pa., the family business for the past 85 years. A May wedding is planned.

MARK PETRIC
Certified Master Technician

Petric's Automotive Service

Foreign & Domestic
General Auto Repair

(216) 942-5130

33430 Lakeland Blvd., Eastlake, Ohio 44095 / LOCATED IN REAR

St. Vitus Parish

Breakfast

SUNDAY, MARCH 17, 1996

In Auditorium 8:30 a.m. - 12 noon

SAUSAGES & EGGS

Juice - Rolls - Coffee

Donation: Adults \$4.00 - Children \$2.00

For Over 21 Years Our Goal Has Been The Same: Quality Education for Ohio Schools.

The Lottery Profits Education Fund has contributed more than \$7 billion to primary and secondary education programs during this period. We're proud of this achievement as we are of yours. You can count on our continued support to Ohio education.

Ohio Lottery Players are subject to all laws and regulations of the Ohio Lottery Commission. An Equal Opportunity Employer and Service Provider. All Lottery profits benefit Ohio Schools.

DAVID GRIFFIN, DEPUTY DIRECTOR, SALES
Named to this position October, 1995, David now supervises more than 200 employees in regional offices, technical training, and an agent base of more than 10,000 retailers.

2 Pioneer Slovenian Priests in Minnesota

by Bogomir M. Kuhar
PharmD

(Continued from last week)

In 1913, another Franciscan community, the Sisters of St. Francis of the Immaculate Heart of Mary, came to the diocese to supervise the domestic department at St. John's University. They remained at this post until only the late 1960s when an acute need for more nuns to staff the congregation's missions elsewhere made it necessary to give up that work.

It was Bishop Trobec's conviction that children's sole guarantee for growing up strong in the faith of their fathers was to obtain a solid Catholic education. He gave express insistence to this policy in a writing of his:

"The principles which the parish school maintains are the same as those which are obtained in Christian schools of every age and under all conditions. Those principles spring from the relationship of man to God, principles as unchangeable as Christianity itself. Moral training or the education of the will is one of the fundamental aims of the Christian school, for it is generally admitted that moral character is even more important than mere knowledge in the struggle of life. All educators agree on this point and in the fact that a child to be thoroughly educated, must be taught religion. In public schools, which are frequented by pupils of different creeds, religion cannot be taught, it is simply impossible, hence the necessity of private schools for those who wish to receive a Christian education."

On June 7, 1914 Bishop Trobec announced that his resignation as the bishop of St. Cloud had been accepted by the Holy See, due to his advancing age and failing health. As requested, he remained as administrator until a successor was chosen. He gratefully, and with no bravado, accepted an automobile and a modest burse from his priests and laity, respectively. His simple manner of life and detachment from material goods humbly accepted this generous display of genuine affection for the priest from Log.

Bishop Trobec retired in the peace and solitude of St. Stephen-in-the Woods to spend his remaining days on earth. Although he assisted occasionally in St. Cloud and other dioceses in the administration of the Sacraments of Holy Orders and Confirmation, he otherwise rarely left his retreat in the hills. He seemed to take on a special attachment to simple parish duties of preaching and hearing confessions in his later years. He died suddenly while working at his desk on December 14, 1921. In

deference to his oft-stated wish, he was laid to rest in the parish cemetery.

* * *

It is the author's hope that the lives of these two magnificent Slovenian missionaries are an inspiration to the reader. Special thanks to Fr. Alvin J. Quade, of the Diocese of St. Cloud, who so generously brought the lives of these two remarkable priests to the attention of the author.

— THE END —

Howdy from a Slovenian Texan

From the... for what it is worth department, you might be interested in knowing that on Wednesday, Feb. 14 here in Dallas, TX area, IPR, International Public Radio carried a short commentary about Cleveland and the Cleveland Polka Style. They mentioned Slovenians several times.

One does not hear the word Slovenian very often in this part of the country. It was a nice tribute... and... of course, elicited a harty *Eeeeeii-eeeeiiyah-o!*"

I sympathize with Mr. Bill Majerle of San Jose, Calif. whose comments you published in your January 25 issue. In that issue, you again omitted some of the journalistic Ws. You write about the fact that Slovenian-English dictionaries are needed, but you neglect to tell the reader where such dictionaries might be sent. I have a spare, and would be willing to part with it.

Mr. Majerle also alludes to the fact that the paper publishes many local stories. Giving it the "clubby" feel. I realize, that there are not too many people around who could provide more stories for you. I always read the information submitted by the South Florida Slovenian Club, hoping to read of someone from the old neighborhood.

My objective for subscribing to your paper was to improve my language skills. It (the paper) is not fulfilling these objectives. What I would like to see, is a story in English and the same story in Slovenian, side-by-side. That way, reading the English version, one could glance at the Slovenian version and say, ... Oh yeah, that's how you say that.

These comments are intended to be constructive and should be viewed as such.

Joe Zelenz
Cedar Hill, TX

Meeting

Slovenian Women's Union Branch 25 will hold a meeting celebrating St. Patrick's and St. Joseph's Day, on Sunday, March 10 in the St. Vitus Slovenian Room at 1:30 p.m.

Celebrate with us and bring a friend.

Spring Polka Party Dance

Spring is just around the corner, so the St. Clair Slovenian National Home decided to have a Spring Polka Party Dance. Our Winter Polka Party Dance which was held in January received a very favorable response with a great turn-out.

With this in mind, the Home scheduled another dance for Saturday, March 30. Joe Toreskie and the Casuals will play for your dancing pleasure in the Main Hall and the Lake Erie Button Box Ensemble will be featured in the Eddie Kenik Room.

Doors open at 6:00 p.m. with music starting at 7:00 p.m. Tickets are \$6.00 and can be purchased at the Slovenian National Home 361-5115 or the Polka Hall of Fame 261-3263. Secured parking is provided.

Why not get a group of "Friends" together and come down to the "Home" for an evening of fun, music and libation. See you on March 30th.

— Sylvia Plymesser

Bach Concert

J.S. Bach's "Mass in B Minor" (complete) will be presented on Tuesday, March 19 at 7:30 p.m. at The Church of the Covenant, 11205 Euclid Ave., Cleveland.

The Covenant Choir with Orchestra is under the direction of Todd Wilson.

Mission Dinner

The Catholic Mission benefit dinner will be held on Sunday, March 10 in St. Vitus auditorium.

Chicken and roast beef will be served from 11 a.m. until 1:30 p.m.

Donation is \$9.00 for adults and \$4 for children. For tickets call Frank Kuhel 881-5163 or Maria Lavrishia 481-3768.

Hilltop Village
A RETIREMENT COMMUNITY

25900 Euclid Avenue
Euclid, OH 44132

261-8383

Independent and Catered Living

- Private garden apartments
- Housekeeping
- Planned activities
- Transportation
- 24 hr. Emergency Pull Cord
- Free Laundry Facilities
- Nutritious Meals
- No endowment or entrance fee

Call us today for a lunch and tour

Happy 82nd Birthday
March 4, 1996

Joe "Joker" Arko

Love and Best Wishes,
Your Many Friends, Relatives

1995 HYUNDAI ACCENT

NEW

Stk. #9602

\$8,869

\$9,369 Before \$500 Rebate. Plus Tax & Title. Ends 2-29-96.

1995 HYUNDAI ELANTRA

NEW

Stk #9124

\$8,999

\$10,249 Before \$1,250 Rebate. Plus Tax & Title. Ends 2-29-96.

ED PIKE HYUNDAI

OPEN MON.-THURS til 9 PM. TUES., WED, FRI. & SAT. til 6 PM
9647 Mentor Ave., Mentor 357-7533 942-3191

Wilke Hardware

Owned by American-Slovenians

Paints, Glass, Housewares, Plumbing,
Electrical Supplies, Garden Supplies.
— Screens and Storms Repaired —

809 E. 222nd St.

Euclid, Ohio 44123

RE 1-7070

Call me!..Travis Brewer

Interior Painting & Decorating!
Wallpapering, Sanitas, Stucco Ceilings!
Vinyl Floor Coverings!
Woodwork & Cabinet Refinishing!

EASTSIDE
and
WESTSIDE

442-7387
551-6575

ANYTIME
ANYWHERE

A Finance Seminar was held in St. Vitus Auditorium on Saturday, Feb. 24 sponsored by St. Clair/E. 60 St. Society Key Bank, St. Vitus Finance Council and the law firm of Studish and Solomon. In the top photo is St. Vitus pastor, Rev. Joseph P. Božnar and some of the audience. In the bottom picture Stane Kuhar presents a \$50.00 donation on behalf of Society/Key Bank to Jeanette Polomsky, Principal of St. Vitus School. Other donations were: St. Vitus Endowment Trust (\$100); St. Vitus Slovenian School (\$25); and Alzheimer's Association, Cleveland Chapter (\$50). Approximately 130 persons attended.

Keep a fellow Slovenian in the Ohio General Assembly

State Representative

ED JERSE

Rep. Ed Jerse with his wife, Shannon, and children Teddy and Mairin.

- Appointed to Replace Judge Ron Suster
- Endorsed by The Democratic Party,
- The Plain Dealer, Euclid Mayor Paul Oyaski, Richmond Heights Mayor Dan Ursu, Auditor Tim McCormack, and Frank Chukayne
- American Home Newspaper
- 14th District — Euclid, South Euclid, Richmond Heights, Mayfield Heights, and Lyndhurst

Paid for by Friends of Ed Jerse, Robert W. Monroe, Treas., 19670 Edgecliff, Euclid, Ohio 44119.

Driving to Milwaukee

A Chicago group will drive to Milwaukee on Saturday, March 30th for the concert of Joze Petrich, classical accordionist, appearing at the University of Wisconsin, Milwaukee.

If you want to share a ride, call the Slovenski dom, 1-708-243-0670. Departure at approximately 4 p.m.

Congratulations to the Slovenian Arts Council of Milwaukee which is the sponsor.

Happy Birthday

Happy Birthday to the following residents of the Slovene Home for the Aged who were born in the month of March:

- 3-03 — Ann Snyder, 88
- 3-13 — Rose Vicic, 100
- 3-17 — Josephine Stepic, 81
- 3-18 — Frank Doles, 81
- 3-24 — Anna Cek, 94
- 3-25 — Frank Sepin, 99
- 3-27 — Mary Ferlin, 86

STOP IN AT

BRONKO'S

Drive-In Beverage

510 E. 200th St.
Euclid, Ohio 44119
— 531-8844 —

Imported Slovenian Wines

Chalet Debonne Vineyards
Domestic and Imported Beer & Wines
— OHIO LOTTERY —

Open Mon. - Thur. 10 a.m. - 9 p.m.
Friday - Saturday 10 a.m. - 10 p.m.
Sunday (no wines sold) 11 a.m. - 5 p.m.
Owner: David Heuer

HOME EQUITY LINE OF CREDIT

Loans used to be for
people who needed money.
Now they're for people
who want to save it.

~~8.75%~~ APR*
Prime + .50%

8.25% APR*
Prime + 0%
until 6/1/97

No Closing Costs. Offer Ends April 30, 1996.

Stane J. Kuhar
Sales Manager II
St. Clair-60th Office

Society National Bank
A KeyCorp Bank

5900 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio 44103
(216) 391-1540

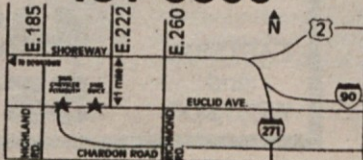

Key. For a new America.

*The Wall Street Journal Prime Rate + 0% until 6/1/97 (8.25% APR as of 3/3/96). On 6/1/97, the rate will return to the rate of Prime + 1.75% for lines of \$5,000 to \$24,999; Prime + 1% for lines of \$25,000 to \$49,999; and Prime + .50% for lines of \$50,000 and more. As of 3/3/96, these non-promotional rates were 10.0% APR, 9.25% APR and 8.75% APR, respectively. Rates may vary but will never exceed 24% APR in OH, 21% APR in IN, and 18% APR in MI. The \$40 annual fee will be waived for the first year. Property insurance is also required. Offer only available to new equity line customers. GL 1/96.

BUICK
21601 EUCLID AVE
481-8800

SIMS

EUCLID

CHRYSLER • PLYMOUTH
20941 EUCLID AV
692-3900

TOLL FREE
1-800-688-SIMS
(7467)

Missionary Benefit Dinner Sunday

The Catholic Mission Aid, Cleveland Chapter, known as "Misijonska Znamkarska Akcija" in Slovenian (CMA-MZA), will have its annual benefit dinner on Sunday, March 10 in St. Vitus auditorium, 6111 Glass Ave., Cleveland.

Dinners will be served from 11:00 a.m. until 1 p.m. Take-out meals will be available. Home-made soup and desserts will be part of this well-prepared meal.

The primary purpose of CMA is to provide support, through prayer and material resources to Slovenian missionaries throughout the world. The various activities and support of the CMA

In Memory

Enclosed please find check for \$50.00; \$30.00 for renewal of subscription, and \$20.00 in memory of my husband — **Chris Lokar**. Enjoy the paper and look forward to receiving it every week.

Mary (Marica) Lokar
Mentor, OH

Memorial Mass for Fr. Sodja

Most Rev. Bishop A. Edward Pevec will offer a memorial mass for Fr. Max F. Sodja on Thursday, March 14th in St. Mary's Church on Holmes Ave., Collinwood, at 11 a.m.

Please note the change of time from March 12 to March 14th due to circumstances.

Fr. Sodja died in Florida on Feb. 17, 1996. May his soul rest in peace.

In Memory

Please accept this contribution in loving memory of my father, **Albin Kamposek**. He enjoyed your publication.

George Kamposek
Euclid, Ohio

In Memory

Enjoy reading the paper every week. Enclosed is \$30.00 subscription and a \$10.00 donation in memory of my parents, **John and Mary Picman** and my husband, **Hubert Silva**.

Rose Silva
Euclid, Ohio

In Memory

I am enclosing \$5.00 in memory of my husband's anniversary, which was March 1st.

Mrs. Antonia Kerzicnik
Cleveland, Ohio

In Memory

Mary Otonicar of Cleveland, Ohio donated \$10.00 to the Ameriška Domovina in memory of her son, **Rudolph Otonicar**.

CARST-NAGY

Memorials

15425 Waterloo Rd.
481-2237

"Serving the Slovenian Community."

Neighborhood and the Spirit of a People. — It will include a 30 minute video on the 90th anniversary celebration of St. Mary's Church.

Fish Fries

The American Slovene Club, 617-1/2 3rd St., Fairport Harbor will be holding Fish Fries every Friday.

On the 3rd Anniversary of Death

Anton J. (Tony) Petkovsek Sr.

Passed Away March 2, 1993

A lasting memorial is the perpetuation of the daily Slovenian and Polka RADIO Program plus the STATION itself as conducted by Tony Petkovsek on WELW-1330AM

throughout North America has been presented in the Ameriška Domovina for many decades. The last report was number 1,121.

Tickets will be available at the door, or you can call Mrs. Lavrish at 481-3768.

Meeting

Slovenian Women's Union Branch 47, Garfield Heights, OH will meet on Sunday, March 10 at 1 p.m., in the Slovenian National Home, Maple Heights.

Fr. Kumse talks on genealogy

A free genealogy lecture will be held on Wednesday evening, March 20 from 7-8 p.m. at Western Reserve Historical Society Library Hassler Room.

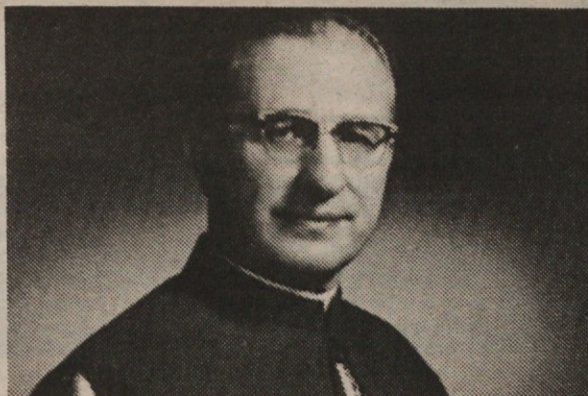
Speaker will be **Rev. John M. Kumse**, pastor of St. Mary's Church, Collinwood, a post he has held since April, 1987. Prior to his assignment at St. Mary's, Father Kumse served St. Vitus Church, Cleveland and St. Mary's Church, Painesville.

The subject of Fr. Kumse's talk is "The Heart of a

IN LOVING MEMORY

Of the Third Anniversary

Of The Passing Of Our Dearly Beloved
Brother, Brother-in-Law, Uncle, and Great-Uncle

Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik

Died March 7, 1993

*It broke our hearts to lose you,
But you did not go alone;
For part of us went with you,
The day God took you home.*

Edward Baznik, brother:
Eileen and Mary Baznik, sister-in-law;
his nieces: Helen Marinic, Brandon, Fla., Dorothy Dever, Cincinnati, Ohio,
Esther Martin, Blanche Jones, Large, Fla.,
Lois Mentel, Carol Dougherty, Mary Lou Moyon, Kentucky
Sr. Edwardine Baznik, S.J.S.M., Louisville, Ohio,
Mary McCafferty, Dayton, Ohio;
his nephews: Dr. Charles Baznik, John Zorc, Penna.,
Robert Baznik, Boston, Mass., Richard Baznik,
Edward J. Baznik, and remaining relatives in U.S., and Canada

Highland Heights, Ohio, March 7, 1996.

In Loving Memory 15th Anniversary

John N. Ambrosic

*He had a nature you could not help loving,
And a heart that was purer than gold;
And to those who knew him and loved him,
His memory will never grow cold.*

Mom and Dad
son, Jason
brother, Joseph and wife, Pat
and all the rest of the family
Euclid, Ohio, March 7, 1996

Events

Sunday, March 10

Catholic Mission Aid benefit dinner, St. Vitus auditorium, 11 a.m. to 1:30 p.m. Donation \$9 adults, \$4 children.

Friday, March 22

Ribniški Oktet concert, Slovenian Workmen's Home, Waterloo Rd., Cleveland, 7:30 p.m. Admission \$8.00. Sponsored by Slovenian Choruses of Cleveland. Contact Bob Klancher for further information (216) 289-1227.

Sat., March 30

Spring Polka Party Dance at Slovenian National Home, 6417 St. Clair featuring Joe Toreskie and the Casuals and Lake Erie Button Box Ensemble, and a surprise group. Tickets \$6 available at SNH office 361-5115, Polka Hall of Fame 261-3263, or at the door. Doors open 6, dance at 7. Food and drinks available. Secured parking behind hall.

Sunday, March 31

Holmes Ave. Pensioners Club Dinner-Dance at the Collinwood Slovenian Home, 15810 Holmes Ave. Music by Dan Peters Orchestra. Donation \$12. For tickets call 943-3784 or 531-2088.

Sunday, March 31

St. Vitus Mother's Club Annual Palm Sunday Dinner featuring roast pork, sauerkraut, mashed potatoes, applesauce and cake. Tickets \$9 for adults, \$4.50 for children. For tickets call 431-1470 or 431-5290.

Saturday, April 13

Jadran Singing Society Spring Concert Dinner-Dance, Slovenian Workmen's Home. Dinner 5-6:30; Program 7 p.m.; Dancing following. Tickets call 481-3187.

Sunday, April 21

St. Clair Pensioners Annual Chicken & Pork Dinner at St. Clair Slovenian National Home, 6417 St. Clair Ave. Serving 1 p.m. Social until 5. For tickets call Stan 391-9761 or Ed at 486-0818.

Sunday, May 5

Slovenian American National Art Guild Annual Artists and Crafts Show & Sale at Slovenian Society Home, Recher Ave., Euclid, from 11-5 p.m.

Sunday, June 9

St. Mary's Slovenian School picnic at Slovenska Pristava in Harpersfield, OH. Mass at noon, followed by dinner and dancing.

"Our Family Has Been Here
to Serve You Since 1903"

— Serving Slovenian Families for 90 Years. —

Grdina-Faulhaber Funeral Home

17010 Lakeshore Blvd.
Cleveland, Ohio 44110

531-6300

For further information call Don Faulhaber—Funeral Director

Preplanned Funeral Arrangements Available

• Facilities Available Throughout Northeast Ohio •

BRICKMAN & SONS FUNERAL HOME

21900 Euclid Ave. 481-5277

Between Chardon & E. 222nd St. — Euclid, Ohio

8 Richard, Olga Kocevar mark 50 wonderful years

Richard and Olga Kocevar of Long Beach, Calif. marked 50 years of marriage on March 2nd.

They were married on March 2, 1946 in St. Vitus

Church in Cleveland. Best man was Joe Mismas from Glass Ave. who traveled to California for the celebration. Usher Robert A. Novak and Maid-of-Honor, Julie Plavan,

also contacted the happy couple and offered their heartiest congratulations.

Helen Pevec Jerse, a bridesmaid ventured to Long Beach for the occasion from San Diego. A wonderful letter was received from Cleveland Auxiliary Bishop A. Edward Pevec.

DID YOU KNOW

Slovenia... Joseph Zelle

The periodical *Podjétnik* (Enterpriser) named Dortěj Pogačar and Janéz Pogačar as Entrepreneur of the Year. The award commission picked them out because of the innovation of their product and its rapid expansion in the international market.

In the museum of Kočevje, an exhibit was on display of the Kozler Family and Peter Kozler. Peter is known for his map of Slovenia back in the Nineteenth Century. His map of Slovenia was one of the features of the exhibit.

According to statistics most accidents, fatal and near fatal, occurred on Friday nights during 1995. Also there were more accidents recorded than in 1994.

Perkins Restaurant

22780 Shore Center Dr.
Euclid, Ohio 44123
216-732-8077

Operated by Joe Foster

Enjoys paper

Am enclosing \$35.00 for the Ameriška Domovina as I do not want to lose any issues, due to non-payment of subscription which shortly will be due. Keep up the good work. I really enjoy the paper and look forward each week to receiving the issues.

Marie J. Oravec
Bethlehem, PA

"We own and operate our own plant"

JAY-DEE CLEANERS

Phone — 731-7060

CLEANING, PRESSING and ALTERATIONS

"QUALITY CLEANING"

7 a.m. — 6:30 p.m.

878 E. 222 St. —
Euclid, Ohio 44123

Owned & Operated by Jim Lester

Shore Carpet

WHITE GLOVE SERVICE AND INSTALLATION FOR OVER 20 YEARS

Armstrong, Tarkett
Mannington Vinyl Floors
Cabin Craft - Queens - Mohawk
Lees - Evans Black - Salem - Wellco
Philadelphia - World - Diamond
Aladdin - Cumberland Mills
Galaxy

FREE HOME ESTIMATES

AREA RUGS MADE TO ORDER

EXPERTS IN RESIDENTIAL & COMMERCIAL FLOORING

Mon. - Tues. - Thurs. 9 A.M.-8 P.M.
Wed. - Fri. - Sat. 9 A.M.-5 P.M.
Visit Our Beautiful Showroom at 854 E. 185th St.

531-0484

3 SUITS

3 FOR THE PRICE OF 1

FOR \$279

3 OF OUR SUITS FOR THE PRICE OF 1 OF THEIRS
BIG & TALL SIZES SLIGHTLY HIGHER

BRING IN THIS AD! EXTRA \$5 OFF ANY ONE SUIT
EXPIRES MARCH 30th

JAY VEE

MEN'S CLOTHING
1266 WEST 6TH ST
(BETWEEN ST. CLAIR & LAKESIDE)
HISTORIC WAREHOUSE DISTRICT

SPECIAL SUN.
HOURS 10-4
241-4536

MAJOR & MINOR AUTO REPAIRS FOREIGN & DOMESTIC STATE EMISSIONS INSPECTIONS

SUNOCO DIESEL ENGINE REPAIRS
4 WHEEL & FRONT WHEEL DRIVES
COMPLETE DRIVE-TRAIN SERVICE
FRONT END ALIGNMENT

EUCLID SUNOCO SERVICE

APPROVED AUTOMOTIVE REPAIR

Joe Zigman, owner

222ND STREET
940 East 222nd Street
261-9544

200TH STREET
470 East 200th Street
481-5822

JIM ROKAKIS: A Record and Program We Can Trust For County Treasurer

- Fought successfully to keep Cleveland out of the ill-fated SAFE county investment program.
- Worked with the Mayor and Council as Chair of the Finance Committee to balance six consecutive city budgets.
- Led the process that rewrote Cleveland's investment policies, producing better results with secure investments.
- Established Cleveland's gun buy-back program, removing thousands of handguns from the streets.
- Served as a leader for downtown and neighborhood development, improving community health and strengthening city services.
- Represented the neighborhood where he grew up for 18 years on Cleveland City Council.

ENDORSED BY THE DEMOCRATIC PARTY

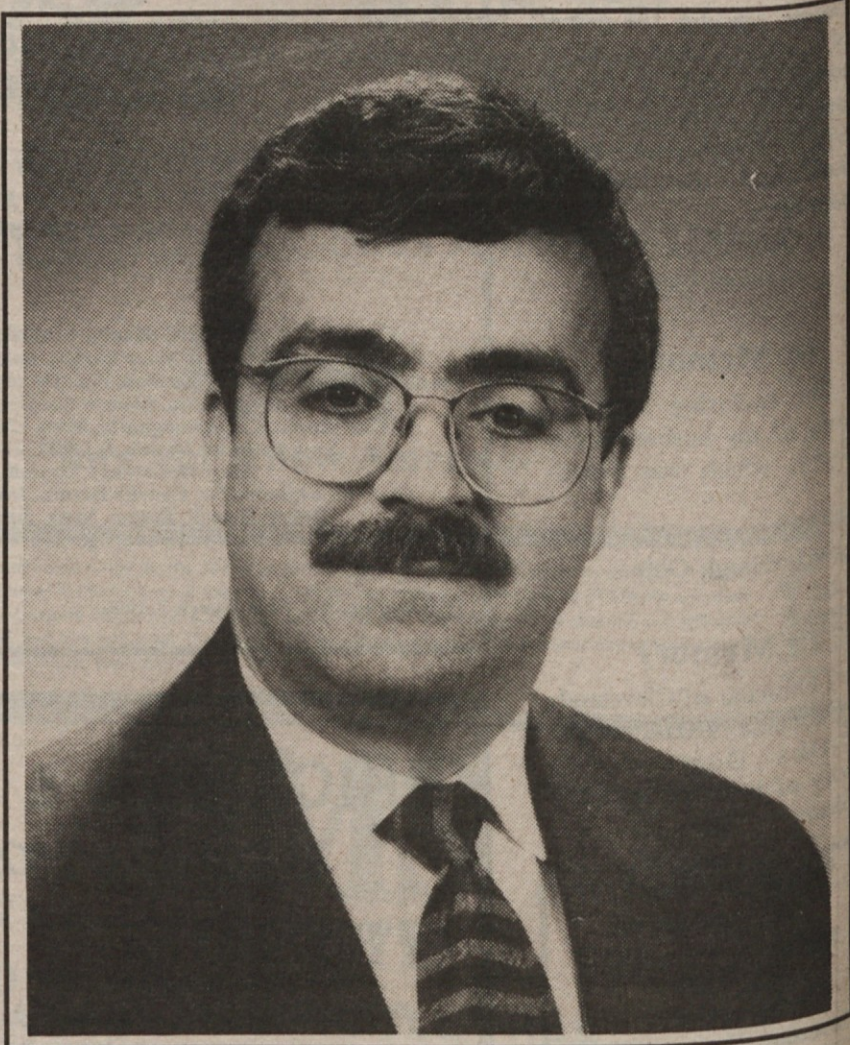
Jim

Rokakis

FOR TREASURER

Paid for by Friends of Jim Rokakis for Treasurer.
Evelyn Newell Treasurer, 4169 Pearl Rd. #311, Cleveland, OH 44109

VOTE JIM ROKAKIS ON MARCH 19

To help Jim Rokakis, please call 459-8737

VESTI IZ SLOVENIJE

Jožef Školč bo ostal predsednik državnega zbora — O Zoranu Thalerju konec meseca

Pretekli teden je državni zbor glasoval o predlogu desetih poslancev SLS in SDSS za razrešitev Jožefa Školča, predsednika parlamenta in člana LDS. Omenjeni poslanci so Školča obdžili, da je kršil poslovnik državnega zbora, ko na eni preteklih sej ni dovolil vsem prijavljenim poslanca pravico govoriti med razpravo o razrešitvi takratnega ministra za gospodarske dejavnosti Maksa Tajnikarja. Predlog je podprlo le 19 poslancev, proti jih je bilo 38.

Vložena je tudi interpelacija proti zunanjemu ministru Zoranu Thalerju, zopet s strani opozicijskih poslancev. Glasovanje o njem bo predvidoma čez nekaj tednov.

Spor zaradi stroškov papeževga obiska

V zadnjem času razburja slovensko jav-

nost spor med državo in Cerkvijo glede kritja nekaterih stroškov, povezanih z obiskom papeža Janeza Pavla II. v Slovenijo maja letos. Cerkveni predstavniki menijo, da mora biti spor uspešno razrešen vsaj do 20. marca, ko bo prišla vatikanska delegacija. Časopisna poročila o podrobnostih so na str. 11. Po vsej verjetnosti bo spor rešen s tem, da bodo s strani države odgovorni privolili v državno kritje stroškov, ki bodo nastali pri zagotavljanju papežev varnosti.

Vlada odobrila razne podražitve

Pretekli teden je slovenska vlada privolila v razne podražitve. Vlada je podražila cene naftnih derivatov za 0,8 do 6,9 odstotka, cena električne energije pa je bila znižana glede na zimsko tarifo za 9,5 odstotka in ne za 16,6, kot bi se morala, to pa pomeni dejansko podražitev. Inflacija v februarja je bila 0,9-odstotna.

Preiskava o procesu proti četverici napreduje počasi

Zadnja leta deluje posebna parlamentarna komisija, ki želi ugotoviti, ali je bilo pred osmimi leti takratno politično vodstvo Slovenije vpleteno v aretacijo tkim. »četverice«. Eden od aretiranih je bil sedanji predsednik SDSS in bivši obrambni minister Janez Janša. Pretekli teden je komisija zaslišala Janeza Stanovnika, pred 8 leti predsednik predsedstva RSlovenije, in Jožeta Smoleta, predsednika takratnega SZDL. Oba sta trdila, da politično vodstvo ni bilo vpleteno v zadevo, Stanovnik je celo trdil, da je bil pripravljen »po kolenih« iti na Brezje, da bi aretirance rešil zopora. Smole je trdil, da v slučaju, da bi se takratno politično hotelo znebiti opozicije, že ne bi začelo pri takih, kot je takrat bil Janez Janša. Takrat, je dejal Smole, Janša ni bil tako pomemben disident. Zato bi se partija prej zanimala za druge, pomembnejše osebnosti, kot so bili npr. dr. France Bučar, Tine in Spomenka Hribar, dr. Dimitrij Rupel.

Janez Janša ni dolgo ostal dolžan ne Stanovniku ne Smoletu. Na tiskovni konferenci pretekli četrtek je dejal, da je Stanovnik preprosto lagal pred komisijo. Citiral je za primer Stanovnikovo izjavo iz junija 1988, ko je dejal za nek neslovenski časopis, da je bodočnost Slovenije le v enotni Jugoslaviji. O Smoletovih besedah glede Janšev takratne nepomembnosti, je predsednik SDSS dejal: »Sprašujem se, zakaj nas je potem Udba zaprla? Sicer pa je tovrstne Smoletove in Stanovnikove izjave demantiral že Milan Kučan, ki je priznal obstoj magnetograma iz tacenske seje političnega vodstva, ko je med petimi notranjimi sovražniki omenil tudi ime Janeza Janše.« Delo komisije se bo nadaljevala vsaj do letošnjih parlamentarnih volitev.

Janez Stanovnik: »Po kolenih bi šel na Brezje...«

»SLOVENSKA HIŠA« V ATLANTI — Fotografija kaže »Slovensko hišo«, razstveni prostor v mestu, kjer bodo letos potekale poletne olimpijske igre. O odprtju teh prostorov smo že poročali. »Slovenska hiša« je v atlantskem mestnem središču, nahaja se med muzejem podjetja Coca Cola in CNN Centrom na 57 Forsythe Street (Healey Building). Poročilo v tedniku *Slovenia Weekly* sporoča, da so prostori odprti javnosti vsak delavni dan od 12. opoldne do 5. pop. Tel. štev. za več informacije je (404) 223-6666.

Iz Clevelanda in okolice

Kosilo MZA—

Misijonska Znamkarska Akcija iskreno vabi bralce Ameriške domovine in prijatelje misijonov to nedeljo na kosilo v prid vsem slovenskim misijonarjem. Kosilo bo na razpolago od 11.30 do 1. pop. v šolski dvorani pri Sv. Vidu. Nakaznice (\$9, za otroke \$4) dobite pri vходу v dvorano. Kosilo se bo tudi lahko vzelo na dom. Pridite in pomagajte!

Seja—

Podr. št. 25 SZZ ima to nedeljo pop. ob 1.30 v Slovenski sobi pri Sv. Vidu sejo, na kateri bodo tudi praznovali dni sv. Patricija in sv. Jožefa. Članice lepo vabljeni s prošnjo, da vabijo na sejo tudi prijateljico.

Prodaja butar—

Butare za letošnjo cvetno nedeljo še lahko naročate pri Slovenski šoli fare Marije Vnebovzete. Pokličite tel. št. 692-0186 za naročilo (\$10) in več informacije. Naročila sprejemajo le do 22. marca.

Za cerkev v Strugah—

Za popravilo cerkve v Strugah so darovali sledeči dobrotniki: g.ga. Herman Miller \$30; g. Frank Boh \$20; ga. Francka Merela \$30; Neimenovani \$50. Vsem dobrotnikom se pristrčno zahvaljuje g. Frank Ferkulj iz Mentorja, Ohio: Naj Vam do bri Bog poplača tisočerkokrat!

Teden pozneje—

Oltarno društvo fare sv. Vida bo imelo prodajo krofov in rezancev zaradi farnega zajtrka teden pozneje, torej v soboto, 23. marca. O enem in drugem bomo še poročali.

Novi grobovi

Ann A. Goryance

Umrta je 81 let stara Ann A. Goryance z Mentorja, prej živeča v Clevelandu, rojena Znidarsic, vdova po Alvinu, mati Cheryl, Maryann, Allena ter že pok. Denise Freay, 8-krat stara mati, 10-krat prastara mati, sestra Matthewa in Pauline Bland (že pok.), 53 let lastnica nekdanje Gordon Electric and Supply Co. v Clevelandu, bivša faranka Sv. Vida. Pogreb je bil 6. marca s sv. mašo v cerkvi sv. Janeza Vianneya v Mentorju in pokopom na Vernih duš pokopališču.

Louis J. Zust

V Jacksonville, Fla., je umrl 85 let stari Louis J. Zust, rojen v Clevelandu, mož Mary, oče Judithy Norval, Kathi Herr, Jamesa in Kennetha, brat Josephine Smith, Mary Jeraj in Franka, očim Kathy Stern, zaposlen pri General Electric 46 let, po upokojitvi se preselil v Jacksonville, kjer so tudi bili 2. marca pogrebni obredi.

Sestanek s podpreds. SKD—

Slovenski krščanski demokraci v Clevelandu in okolici vabijo na kratek sestanek s podpredsednikom te stranke prof. Tinotom Vivodom in sicer v petek, 15. marca, ob 7. uri zvečer v šolski dvorani pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu. Vsi lepo vabljeni! (Dopis na str. 11)

Koncert—

Koncert Ribniškega okteta iz Ljubljane bo v petek, 22. marca v SDD na Waterloo Rd. Prišel se bo ob 7.30 zv. Vstopnice so po \$8, otroci imajo prost vstop. Gostovanje okteta v Clevelandu skupno sponzorirajo tukajšnji pevski zbori. Vstopnice dobite v predprodaji pri trgovini Sheliga na 6025 St. Clair, Polka Hall of Fame v Shore Cultural Center, pokličete lahko Bob Klancherja na 289-1227, na koncertni večer pa pri vходу v dvorano SDD na Waterloo Rd.

Veseloigra »Trojčki«—

Dramatsko društvo Lilija vas lepo vabi na veseloigro »Trojčki« in sicer v nedeljo, 24. marca, ob 3.30 pop., v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Pridite, da prisluhnite živi slovenski besedi, pa tudi se boste zopet malo nasmejali, pravijo iz vrst Lilije.

Rev. Kumše o svoji župniji—

V okviru programa Western Reserve Historical Society bo o župniji Marije Vnebovzete in soseščini, v kateri se nahaja, v sredo, 20. marca, ob 7h zv. govoril župnik Janez Kumše, to v knjižnici WRHS na 10825 East Blvd. v Clevelandu. V sredo, 19. junija, bo o zgodovini Slovencev v Clevelandu in okolici govoril urednik AD, prav tako v sklopu te serije programov.

Kosilo lepo uspelo—

Kosilo, ki so ga preteklo nedeljo sponzorirali DNIJ pri Sv. Vidu ter KSKJ društvu št. 25 in št. 162, je kljub slabemu vremenu nadvse uspelo. Serviranih je bilo več kot 500 kosil. Prebitek kosila bo pomagal kriti stroške novih odrskih zaves v šolski dvorani.

Nove poštne številke—

Pošta v Sloveniji je uvedla nove številke, ki so začele veljati s 1. marcem. Gre za to, da so odpadle začetne številke »6« pri označenju mest. Tako je npr. bila Ljubljana doslej 61000, odslej je treba za isti naslov pisati le 1000. Te spremembe boste začeli opazovati v pošti, ki jo dobivate iz Slovenije. Nekaj časa bodo na pošti v Sloveniji še upoštevali star način slovenskih »zip codes«.

Kosilo Materinskega kluba—

V nedeljo, 31. marca, ima Materinski klub pri Sv. Vidu kosilo. Za vstopnice, kličite 431-1470 ali 431-5290.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1627
Telephone: 216/431-0628 — Fax: 216/361-4088

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Michael and Irma Telich,
Frank J. Lausche, Paul Kosir

NAROČNINA:

Združene države in Kanada:

\$30 na leto za ZDA; \$35 za Kanado (v ZD valuti)

Dežele izven ZDA in Kanade: \$40 na leto (v ZD valuti)

Za Slovenijo, z letalsko pošto, \$160 letno

SUBSCRIPTION RATES

United States and Canada:

U.S.A.: \$30 per year; Canada: \$35 in U.S. currency

Foreign: \$40 per year U.S. or equivalent foreign currency

\$160 per year airmail to Slovenia

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1627

Published every Thursday morning

No. 10 Thursday, March 7, 1996

P. Vendelin Špendov

L e m o n t s k i o d m e v i . . .

Osrednji Marijin praznik v marcu je 25. marca: **Gospodovo oznanjenje**, ko je božji angel prinesel Mariji sporočilo, da je izbrana za mater božjega Sina. Marija je v svoji skromnosti presenečena izrekla besede, ki jih ponavljamo v molitvi Angelovo češčenje: »Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi«. V Sloveniji je ta praznik vedno veljal kot prvi pomladanski Marijin praznik in so ga temu primerno slovesno obhajali.

Jožefovo, 19. marca, je drugi večji praznik tega meseca: **sv. Jožef**, mož Device Marije, spoznavalec in zavetnik vesoljne Cerkve. Na slovenskih tleh je bilo znano češčenje sv. Jožefa davno pred uvedbo njegovega praznika leta 1621. Na Slovenskem je bilo sv. Jožefu posvečenih 75 cerkva, kjer najdemo tudi mnoge umetniške upodobitve svetnika. Zato tudi skoraj ni bilo večje družine, da ne bi koga od otrok imenovali po tem svetniku.

Cel mesec marec je letos v znamenju postnega časa, ki smo ga pričeli s pepelnico, 21. februarja. Zadnji dan marca je letos Cvetna nedelja, ko bomo obhajali Jezusov slovesni vhod v Jeruzalem. Hvalevredna slovenska tradicija za cvetno nedeljo so butarice, ki jih naše naselbine pa tudi posamezniki pripravljajo in nesejo v cerkev k blagoslovu.

Pa pogledjmo nekoliko nazaj. Letos nam od Božiča sem zima ni prizanesla. V naših krajih (Chicago z okolico) nismo dobili veliko snega, pa je zato mrz strupeno pritiskal. Hvaležni smo za vse darove, ki nam jih pošiljate za vzdrževanje, da smo imeli v samostanu toplo. Le cerkev je hladnejša, kakor cerkve na splošno.

Zopet smo izgubili enega od patrov, tokrat *p. Bonaventura*

Borgola, ki je umrl v Johnstownu (Pa.) 19. januarja 1996.

Velik dobrotnik Lemonta *Janez (John) Rems*, iz Jolietu, je po dolgi in težki bolezni v nedeljo, 21. januarja 1996, umrl. Kot poklicen čebelar, je dolga leta skrbel tudi za čebele našega čebelnjaka, da je bilo vedno dovolj medu za »Medeni piknik« in za samostan.

Janez Rems je bil globoko veren mož in zvest faran Sv. Jožefa v Jolietu. Rad pa je prihajal k Mariji Pomagaj v Lemontu. Zato sta tudi z ženo Margareto pred nekaj meseci obhajala slovesnost zlate poroke pri Mariji Pomagaj, ko sta si med sv. mašo znova obnovila večno zvestobo. Bog jima je dal tri sinove, ki sta jih lepo vzgojila in v kolikor nam je znano, zvesto nadaljujejo očetovo in materino dediščino. Iskreno sožalje Vam, gospa Margareta in celi družini. Spominjamo se Vas v molitvah. Pokojni naj pa počiva v miru, v božji Luči!

23. januarja letos je *p. Kalist Langerholz* obhajal 85. rojstni dan. Še vedno je čil in zvesto skrbi za bolnike župnije Sv. Štefana v Chicagu. Sobratje smo se zbrali in mu čestitali, prav tako člani društev, ki jim je duhovni vodja. P. Kalist, Bog Vas živi in ohrani pri zdravju in v svoji milosti.

Nekaj naših bralcev je izrazilo željo, da bi vsak mesec v tem članku objavili tudi rojstne dneve sobratov. Godove ste že podali, menijo, pa tudi pokojnih ste se spomnili. Zakaj se ne bi spomnili živih na njihov rojstni dan!? Prav radi in hvala za lepo misel. Torej: marca meseca ni bil rojen nobeden od naših sobratov.

Koncem januarja nas je za nekaj dni opiskal *p. Metod Ogorevc*, ki je sedaj kaplan pri (dalje na str. 12)

Na igro bomo šli...

CLEVELAND, O. - Prenekatera beseda je bila že spregovorjena, prenekatera zapisana, kako ohraniti slovensko besedo in kulturo v zdomstvu, okolju nič kaj naklonjeno tej vrednoti in daleč proč od tam, kjer izhaja naš rod. LILIJA pa gre v tem korak dalje, saj nas leto za letom vabi na njene odrske prireditve, da tam prisluhnemo lepi slovenski besedi, ki se razliva z odra. Istočasno pa LILIJA tudi skrbi, da vedno vzgaja nove igralce, ki so pripravljeni ohraniti slovensko tradicijo še v bodoče. Prav je, da jim damo poguma pri njihovem prizadevanju in jih tudi podpremo. Na tiho nedeljo, 24. marca, bo LILIJA podala v Slovenskem domu na Holmes Avenue veseloigro »TROJČKI« in sicer ob 3.30 popoldne. Odzovimo se njih vabilu ter pojdimo na igro, tam bomo preživeli par ur v veseli družbi, se od srca nasmejali, ter pozabili svoje vsakdanje skrbi in težave. Naj Vam še zaupam, da je režija v rokah preizkušenega igralca in režiserja Srečka Gaserja. Pojdimo torej na igro - ne bo nam žal, saj bomo odhajali z zavestjo, da smo storili nekaj dobrega - podprli prizadevanja za ohranitev slovenske kulture. **Anclev France**

» P O G L E D I «

SEATTLE, Washington - Te dni nas je dosegla dvojna številka *Pogledov* (št. 4/5, Januar 1996), glasila raziskovalnega inštituta Studia Slovenica. Kot prejšnje tudi ta prinaša kopico poročil o delu slovenskih izseljencev in političnih beguncev.

Ta številka nas opozori na življenje in delo Rude Jurčeca (1905-1975) in dr. Mihe Kreka (1897-1969), posebno na njuno delo v emigraciji. Beremo tudi odprto pismo, ki ga je dr. Ljuboslav Sirc poslal predsedniku Izvršnega sveta Jugoslavije Mitji Ribičiču ob obisku Velike Britanije v februarju 1970; v njem predstavlja življenje in politično delo slovenskega partijskega voditelja. Razumljivo je, da je bil dr. Sirc že zaradi tega v Titovi Jugoslaviji »nezajeljen«.

Naselbina slovenskih izseljencev v kraju Bruay v severozahodni Franciji je leta 1949 slavila 25-letnico svojega rudarskega društva. Ob tej priliki je društveni delavec Franc Simončič napisal pregled dela in življenja te naselbine. Rokopisno poročilo se je ohranilo in iz njega urednik povzema važnejše dogodke. Nadvse zanimiv je pregled dogodkov in reakcije izseljencev ob spreminjanju tamkajšnjih in zunanjih političnih razmer, od odnosov med Francijo in Nemčijo, do nemške okupacije, francoske osvoboditve, do repatriacije in delovanja nove Jugoslavije z emigranti.

Več zapiskov se ukvarja s slovenskimi izseljenci v Združenih državah. Za zgodovino izseljenstva je novost poročilo o *Vestniku*, ki ga je v letih 1908-1909 v New Yorku izdal Viktor J. Kubelka. Doslej je bila znana le naslovna stran osme številke drugega letnika, ki jo hranijo v emigrantskih arhivih v Minnesoti. Janez Arnež je očitno odkril še druge izvide, ker iz njih prinaša izvečke o slovenskih izseljencih v New Yorku in Clevelandu, v Pueblu in Chicagu.

Na novo je predstavljen list *Slovenian Herald*, ki je izhajal v letih 1953 in 1954 v Chicagu, najprej pod uredništvom Johna Kosa in kasneje dr. Ludvika Leskovarja. Ohranjeni izvodi kažejo, da je list nameraval informirati angleško govoreče

naseljence o slovenskih problemih, predvsem o tržaškemu vprašanju.

V Rimu je v marca 1946 začel izhajati kot razmnoženina *Glas Jugoslavije*. Prinašal je novice iz Jugoslavije in prevode člankov o Jugoslaviji, ki so izšli v tujini. Za zgodovino slovenske emigracije je predvsem gradivo objavljeno maja 1946, kjer obsoja gibanje za samostojno slovensko državo, ki so ga takrat v Rimu vodili dr. Ciril Žebot, kasnejši Clevelandčan Jože Špindler in pisec Fran Erjavac. List je zagovarjal zedinjeno Jugoslavijo in je smatral vsako disidentsko delavnost kot škodljivo za slovensko emigrantsko skupnost.

V Clevelandu je marsikdo poznal Zdravka Novaka in njegovo knjižnico. *Pogledi* nam prikažejo življenjsko delo pokojnega Novaka. Ves čas begunstva, od leta 1945 do svoje smrti leta 1971, je zbiral, hranil, registriral begunske tiske. Ko je prišel leta 1949 v Cleveland, je prinesel seboj dva zaboja knjig, revij in tiskarin. Vsa kasnejša leta je zbirko dopolnjeval, po večini z nakupovanjem iz lastnega žepa. Zbirki je dal ime *Slovenska zdomska knjižnica*. Po dogovoru je celotno knjižnico in arhive naklonil slovenskemu zavodu Slovenik v Rimu. Nejasno je, na kakšen način je večji del zbirke v kasnejših letih izginil in je bil po vsej verjetnosti uničen.

Ob tem se ponovno odpira vprašanje, kako zagotoviti ohranjanje dokumentov slovenske emigrantske preteklosti. Marsikdo je v preteklosti in še danes naznanja, da zbira gradivo, malokdo lahko zagotovi, da bo gradivo ohranjeno. Pred skoro petdesetimi leti je bil v Slovenskem narodnem domu organiziran slovenski izseljenški muzej. Po kratkem navdušenju je zmanjkalo sredstev; zbirka je bila poslana v Ljubljano, kjer je zaradi malomarnosti večina gradiva propadla.

Neznana je bodočnost bogate zbirke Slovenskega raziskovalnega centra, ki ga vodi prof. Edi Gobec.

Mnogo clevelandskega gradiva je odšlo v Ljubljano z zbiralci in je ostalo v privatnih rokah.

Slovenski krščanski demokratje vabijo!

CLEVELAND, O. - Prihodnji teden se bo mudil med nami podpredsednik SKD za zamejstvo in izseljenstvo, prof. Tine Vivod iz Argentine. Zdelo se nam je primerno, da skličemo sestanek vseh članov in prijateljev Slovenskih krščanskih demokratov v Clevelandu in okolici, da g. prof. Vivodu razložimo in obenem izrazimo naše želje in naše skrbi glede bližajočih se volitev v Sloveniji.

Prof. Tine Vivod bo tudi še obiskal kanadske Slovence in se potem udeležil kongresa Slovenske krščanske demokratske stranke v Sloveniji, ki se bo vršil koncem meseca marca. Kot podpredsednik stranke za izseljenstvo bo tako lahko v našem imenu predlagal morebitne prošnje ali predloge nas, ki živimo na tujem.

Ta sestanek, na katerega vabimo vse člane in prijatelje SKD, da se ga če le morejo udeležiti, bo v petek, 15. marca, ob sedmih zvečer, v šolski dvorani pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu.

Vabimo vse, katerim je bodočnost Slovenije pri srcu. Le po političnih poteh lahko upamo, da bo enkrat zavladata prava demokracija doma, in le po političnih poteh lahko mi zunaj vplivamo na razvoj demokracije doma. In to samo tako, da volimo kot zavedni državljani. Te pravice nam ne smejo in ne morejo vzeti. Priidite na sestanek, da se o tem malo bolj natanko pomenimo. Na svidenje! **F.G.**

V Združenih državah je pomembna arhivska zbirka v raziskovalnem centru na Univerzi Minnesote, kjer je ohranjanja zagotovljeno.

V Sloveniji je več arhivskih središč, ki jih gradivo zanima: nadškofijski arhiv v Ljubljani zbira gradivo za cerkveno zgodovino; izseljenški center pri Akademiji znanosti in umetnosti se zanima za izseljenško dokumentacijo, predvsem v okviru svojih raziskovalnih projektov.

Slovenska izseljenška matica se za gradivo zanima, a ga ne hrani. Državni arhiv Slovenije sprejema vse, vendar ne ohranja vsega, kar jim pride v roke. Studia Slovenica v Škofovih zavodih ustvarja arhivsko središče, vendar nima na razpolago zadostnih prostorov in sredstev za ohranjanje in urejanje. Ob vsem tem se je pač treba zamisliti.

Pogledi so dokaz zbiralnega in raziskovalnega dela dr. Janeza Arneža in zaslužijo vso našo podporo. Ko bodo spomladi clevelandski rojaki obiskovali Slovenijo, morda tudi Škofove zavode - celo papež se bo tam ustavil -, bi si morali v drugo nadstropje in si ogledati bogato delavnost inštituta in njegove gonilne sile dr. Janeza Arneža. Inštitut ni deležen državne ali cerkvene podpore in se preživlja s požrtvovalnim delom njegovega ustanovite- (dalje na str. 12)

Preložiti papežev obisk?

Poročilo o 30. seji Slov. škofovske konference

Ljubljana — Slovenska škofovska konferenca je imela trideseto redno sejo v Ljubljani 19. februarja 1996, prav na tretjo obletnico uradne potrditve ustanovitve samostojne SSK in njenega statuta s strani Svetega sedeža.

Slovenski škofje so govorili o papeževem obisku in sprejeli sklep, da bo treba obisk preložiti, če država ne bo izpolnila danih obljub za finančno pomoč. Cerkev namreč sama nikakor ne more zbrati zadostnih sredstev.

Škofje so govorili tudi o Slovencih po svetu. Obravnavali so vrsto dopisov in prošenj. Sprejeli so več vabil za udeležbo na mednarodnih simpozijih.

Ob 3. obletnici potrditve ustanovitve samostojne SSK je člane SSK sprejel predsednik R Slovenije Milan Kučan. Škofje so ga seznanili z odprtimi vprašanji v odnosu med Cerkvijo in državo. Posebno pozornost so namenili načrtovanemu obisku papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji.

Predsednik SSK nadškof Šuštar je v pogovoru poudaril tri stvari: pozval je predsednika, naj zastavi svoj vpliv, da bodo prenehali napadi na Cerkev, podpre naj prizadevanja za nunciature v Ljubljani in posreduje, da bo država zagotovila obljubljeni finančno pomoč za papežev obisk. Če država te pomoči ne bo zagotovila, ga bo potrebno preložiti. Predsednik Kučan je izjavil, da zaradi denarnih težav papežev obisk ne smemo preložiti. Nadalje se je zavzemal za skupno odgovornost, za stalni dialog in za razreševanje nerešenih vprašanj v okviru mednarodnih meril.

Anton Štrukelj
Družina, 3. marca 1996

Papežev obisk odpovedan?

Ur. AD: Ta članek je izšel v zadnji številki tednika »Mag« (28. feb. 1996). Ta tednik je bil ustanovljen na pobudi skupine novinarjev, ki so zapustili Delo. Tednik je v svojem drugem letniku, a je že precej zasenčil tednik Mladino.

Že minuli ponedeljek (19. feb., op. ur.), ko je predsednik države Milan Kučan sprejel člane slovenske škofovske konference, je bilo v govoru nadškofa dr. Šuštarja videti, da nekaj ni v redu. V sicer uglajeni diplomatski maniri je precej jasno povedal, da zaupanje med cerkvijo in državo ni samoumevno, da ga država tudi ne more ukazati, temveč ga mora zaslužiti.

Sicer ni povsem znano, o čem sta se visoka predstavnika institucij še pogovarjala, izvedelo pa se je, da je nadškof Kučanu precej jasno povedal, da je papežev obisk postal predmet nesprejemljivega poli-

tičnega obtoževanja, da je protokol v zvezi s takšnimi obiski svetovno znan, zato je jasen, in da obiska, če ti pogoji ne bodo izpolnjeni, preprosto ne bo.

Podlago za takšno odločitev je dala ista slovenska škofovska konferenca, ki je zasedala prav tako v ponedeljek (19. februarja); škofje so ugotovili, da država ne izpolnjuje svoje obljube o finančni pomoči pri papeževem obisku, sama pa tega bremena ne zmore. Če država, ki je papeža tudi uradno povabila, ne bo izpolnila dogovorov v zvezi s tem, bo škofovska konferenca papežev obisk odpovedala. Sklep naj bi bil v obliki nekakšnega ultimata naslovili na vlado, ta pa naj bi odgovorila še isti dan.

Odgovora ni bilo, zato pa svoje mnenje o tem (je) že na sprejemu istega dne povedal predsednik Kučan. Poudaril je, da mora Slovenija storiti vse, da se bo visoki gost v Sloveniji dobro počutil, polemike

o stroških obiska, je poudaril, pa so skregane z načeli gostoljubja, lepega vedenja ter s strpnostjo.

Premier Drnovšek se v tem času o nastalem problemu ni izrekal, vladi tudi ni predstavil tega problema. Zato pa naj bi bil minuli četrtek (15. feb.) ob koncu vladne seje omenil, da je prejel posebno pismo predsednika glavnega odbora za pripravo papežev obiska škofa Alojzija Urana, vendar do posebne obravnave ni prišlo, saj se je premieru mudilo nekam drugam.

Nič torej ni bilo govora o kakem ultimatu, mnenja, ki so padla, pa naj bi se ustalila pri že sprejeti in poznani številki milijarde tolarjev (7,7 milijona US dolarjev, op. ur.), ki naj bi jih za stroške obiska prispevala država. Pismo naj bi Drnovšku prinesel posebni kurir; s premierom naj bi se škof Uran želel pogovarjati osebno, pa je bil ta »nujno zadržan«.

Drnovšek je prvotne tri milijarde tolarjev, namenjene za papežev obisk, že med usklajevanjem skrčil na milijardo tolarjev. Za ta denar naj bi država kupila potrebno »logistično podporo«, med drugim tudi helikopter. Vsa ta oprema bi na koncu ostala državi, ki jo tako ali drugače potrebuje in tudi lahko porabi.

Drugi problem pa so tekoči stroški in stroški postavitve odrov, zavarovanja ipd. Gre namreč za poseben način obdelave prostora, ki zahteva določene varnostne ukrepe in ki mora zadostiti stroge predpise, ki so v takih primerih v navadi.

Za izvedbo tega dela naj bi bila odgovorna cerkev, strošek pa naj bi nanesele vsaj 500 milijonov tolarjev (ok. 3,8 milijona dolarjev, op. ur.). Ker država o tem ni hotela nič slišati, so se torej škofje odločili za ultimat. V svetu je pri papeževih obiskih v navadi, da cerkev pokriva zgolj stroške poteka liturgičnih obredov, vse drugo pa država.

Do spora v zvezi s tem naj bi prišlo, ker naj bi vatikanski protokol predvideval zgolj uradno srečanje s predsednikom države, ne pa s predsednikom vlade, ki upravlja proračun.

Kot je znano, naj bi obisk trajal tri dni, od 17. do 19. maja letos. Prvi dan naj bi se papež na Brdu pri Kranju uradno sešel s predsednikom Kučanom, v novejših verzijah pa tudi s premierom Drnovškom.

Drugi dan naj bi imel slovensko mašo v Stožicah pri Ljubljani, nato naj bi obiskal škofove zavode, popoldne pa naj bi se odpravil v Postojno, kjer naj bi se (na svoj rojstni dan) srečal z mladino. Tretji dan naj bi bil v Mariboru, kjer naj bi škofa Slomška predvidoma razglasil za blaženega. Z mariborskega letališča naj bi z letalom Adrie Airways nato odpotoval v Rim.

Po naših informacijah naj bi bila grožnja škofov o odpovedi papežev obiska resna in dokončna — seveda, če država ne bo zagotovila obljubljenega denarja. Predvidevati

Bo papežev obisk preložen zaradi skopušnosti države?

Kdo se boji papežev obiska?

URŠA MATOS

LJUBLJANA - Škof Alojzij Uran, predsednik cerkvenega dela pripravljalnega odbora, je o sklepu Slovenske škofovske konference že sredi (preteklega) tedna obvestil vladnega predsednika in predsednika države ter ju prosil, naj posredujeta pri reševanju finančnega zapleta. Vlada naj bi se s pismom seznanila na četrtek (29. feb.) seji, vendar o njem ni razpravljala in na prošnjo uradno še ni odgovorila.

Zato pa sta se cerkveni in državni del odbora že dogovarjala, da bi predvidenih 450 milijonov tolarjev, kolikor naj bi Cerkev plačala za ureditev vseh treh prireditvenih prostorov, zmanjšali vsaj za 150 milijonov tolarjev.

Kot nam je včeraj (1. marca) dejal Janez Gril, vodja tiskovnega urada SSK, se Cerkev ne vpleta v državne stroške obiska, ki naj bi znašali nekaj manj kot milijardo tolarjev. Želi pa zmanjšati svoj del dodatnih stroškov za varnost prireditvenih prostorov. Dejal je še, da je grožnja škofov o preložitvi obiska resna. Če želimo, da papež res obišče Slovenijo, mora biti zaplet rešen še pred 20. marcem, ko bo na obisk vnovič prišla vatikanska delegacija.

»Škofje svojega sklepa niso sprejeli kar tako. Ko so slišali naše poročilo, po katerem bi cerkveni stroški poleg velikih stroškov za liturgične obrede (naročili smo kar 1.500 novih mašnih plaščev, liturgično posodje in podobno) znašali še dodatnih 450 milijonov tolarjev (3,5 milijona US dolarjev), so dejali, da tega denarja Cerkev nima. Če torej država ne bo pripravljena pokriti vsaj del teh stroškov, bo treba obisk preložiti, ne pa tudi odpovedati,« je dejal Gril.

V dosedanjih dogovorih med predstavniki cerkvenega in državnega dela odbora so ugotovili, da je bilo v začetku res določeno, naj Cerkev pokrije vse stroške znotraj prireditvenih prostorov, vključno z ograjo. Pozneje pa je postalo jasno, da to ne pomeni le stroškov za pripravo ozvočenja, brošur s papeževimi govori za vse udeležence, organizacije prevoza, nakupa zločljivih kartonskih sedežev (kovinski in leseni niso dovoljeni), nepremočljivih pokrival, če bo deževalo (dežniki zaradi varnosti niso dovoljeni), ter malice (tudi prinašanje malice ni dovoljeno, poleg tega pa bodo vstop na prireditve zaradi varnosti zaprli že uro pred začetkom maše, medtem ko bo izstop mogoč po papeževem odhodu, kar lahko traja tudi osem do devet ur), ampak tudi

stroške za zagotovitev papežev varnosti, kot so na primer varnostne ograje.

Če bo Cerkev plačala prvi del, bi stroške varnosti morala pokriti država. Povsod po svetu je namreč ob takim obisku navada, da Cerkev pokriva samo stroške poteka liturgičnih obredov, vse drugo pa pokrije država. Tudi v tujini pa se ponavadi zaplete prav pri stroških varnosti, za katere ni jasno, kdo naj jih pravzaprav plača.

»Tam, kjer je Cerkev bogatejša in ima stalni vir dohodkov, lahko plača večji del teh stroškov. Pri nas to ni mogoče, ker je Cerkev revna. Doslej ji je bilo namreč vrnjenega zelo malo krivično odvzetega premoženja pa tudi stalnega vira dohodkov, razen darov vernikov, nima,« je pojasnil Gril.

Dejal je še, da bodo te dni narejeni novi računi, po katerih naj bi bili cerkveni stroški bistveno manjši. »Najvišjim državnim predstavnikom smo že povedali, da je Cerkev za pokritje stroškov v prireditvenih prostorih predvidela približno 100 milijonov tolarjev.«

Država si prav gotovo ne more privoščiti škandala in padca mednarodnega ugleda, do česar bi prišlo, če bi bil obisk dejansko preložen ali celo odpovedan. Kaj žalostno bi namreč bilo, da bi se pred svetom osmešili zaradi nekaj borih milijonov tolarjev, ko pa smo jih pred časom v nekateri propadla podjetja zmetali več milijard.

Odzivi na domače finančne zaplete so že zdaj neugodni, saj Cerkev o vseh zapletih sproti obvešča Vatikan. Do vnovičnega obiska vatikanske delegacije 20. marca naj bi se spori rešili. Če se po najbolj črnem scenariju to ne zgodi in

(dalje na str. 12)

V BLAG SPOMIN

Pred 20. leti nas je 11. marca zapustila moja draga mama

Ga. JULIJANA MAUSER

Pustila pa nam je tople in lepe spomine svoje in moje družine in žalosten občutek praznote, ki je nastala, ko je ona odšla. Zelo jo pogrešamo:

Hčerka Marija Mejač z možem
vnuka Tadej in Jelka Mejač Dawyot z družino
ter brat in sestre v Sloveniji

Tolažilna za vse je zavest, da bdi nad nami v nebesih.

Silver Spring, Maryland, 7. marca 1996.

V BLAG SPOMIN

38. OBLETNICE, ODKAR
JE UMRL USTANOVITELJ
NAŠE POTNIŠKE PISARNE

August Kollander

Premnul je dne 12. marca 1958.

Gospod daruj mu mir,
naj večna luč mu sveti,
ker si dobrote vir,
uživa raj naj svetil

Žalujoci:

MR. in MRS. AUGUST KOLLANDER
Cleveland, Ohio, 7. marca 1996.

Janez Markeš

JANEZ MARKES

Koalicija proti pomladi

Ljubljana — »Tako kot lani na srečanju pod Najevsko lipo se znova zavzemam za koalicijo razuma... Od moči take koalicije... je odvisno... kako bomo stopali v evropsko integracijo ni... kako bomo krojili našo prihodnost...« (Milan Kučan v državnem zboru 20. aprila 1994)

Zveza obstala. Ne glede na to, ali je predsednik Kučan v parlamentu leta 1994 imel v mislih veliko koalicijo ali koalicijo kar tako, tamkaj izrečeni stavek dobro zariše slovensko politično smer v zadnjih štirih letih: ta poteka od skupinskega navdušenja velikih zgodb (Najevska lipa) prek moči »take« koalicije, do vprašanja, kako bomo krojili našo prihodnost.

Naša sedanost pa je približno taka: kaže, da je bitko med LDS in ZLSD uspelo dobiti prvi stranki, saj drugi vlade ni uspelo destabilizirati; delovanje vlade je zaradi velike kooperativnosti SKD torej zagotovljeno. To pa ne pomeni, da bo Drnovškovo moštvo dobilo tudi vojno. Realno podobno bodo pokazale šele volitve. Podatki namreč kažejo, da bo sta oslabei obe vladni stranki. Menda v ZLSD kljub temu obžalujejo izstop iz koalicije, saj naj bi se preveč povečala razvidnost te stranke, kar zadeva

»POGLEDI«

(nadaljevanje s str. 10)

lja. Prav zato je vsaka podpora tako dragocena.

To najnovejšo dvojno število *Pogledov*, ki stane \$4, je mogoče naročiti na naslovu: Raziskovalni inštitut Studia Slovenija, p.p. 28, 61210 Ljubljana-Sentvid, Slovenia, Europe (tel. 061-151-15-13; fax: 061-152-13-32), ali pa, v ZDA, na: 13209 Hathaway Drive, Silver Spring, MD 20906.

Jože Velikonja

Op. ur. — Dodal bi le, da je precej gradiva tudi v arhivu Western Reserve Historical Society v Clevelandu.

Politični komentar

povezanost z njenimi polpreteklimi simboli.

Kako je LDS, kljub enkratni priložnosti za predčasne volitve, uspelo pridobiti krščanske demokrate? Ključ kaže iskati prav v kadrovski politiki, to je glavnem Drnovškovem očitku izpred nekaj mesecev. Spomniti se je treba Drnovškovega televizijskega nastopa decembra lani, ko je povedal, kako se »pogovori z SKD oz. njihovim predsednikom v koaliciji velikokrat zreducirajo samo na to, katere pozicije bodo dobili... Tako se skoraj vsak vsebinski pogovor z njimi konča na koncu s kadrovskim trgovanjem.«

Drnovškova diskvalifikacija je bila odgovor na zahtevo krščanskih demokratov po predčasnih volitvah. Tedaj je bil njihov slogan Slovenija naprej

Kdo se boji obiska?

(nadaljevanje s str. 11)

država ne bo hotela prisluhniti prošnji Cerkev in s tem velikemu številu državljanov-vernikov, bo papež ostal v Rimu.

»Čudim se, da so nekatera občila v ospredje postavila le na vprašanje stroškov, na pa tudi pomena, ki ga bo imel takšen obisk za predstavitev Slovenije v svetu. Cerkev stroškov ne želi preveč poudarjati, saj se ji bolj od tega zdi skrb zbujačo dejstvo, da si v zadnjem času nekateri izredno prizadevajo, da bi ljudi odvrgli od papeževega obiska oziroma da do obiska sploh ne bi prišlo,« je pojasnil Gril ter na koncu še dodal:

»Razlogov za napade na papeža in Cerkev ne poznam, za to so lahko krivi predsodki, neutemeljeni strahovi, morda tudi ostanki nekdanjega režima. Dobro bi bilo, da s takšnimi razdori prenehajo, da bi tako tudi navzven ustvarili naklonjeno javno mnenje.

Prepričan sem, da razdor sejejo posamezniki, velika večina ljudi pa bo papežev obisk sprejela z odprtimi rokami. Po naših anketah naj bi se kar tretjina anketirancev prireditvi tudi osebno udeležila.«

Slovenec

2. marca 1996

s predčasnimi volitvami. Predsednik Lojze Peterle je takrat zapisal: »SKD v nekajletni vladni odgovornosti ni nikoli uporabljala vprašljivih političnih trikov, s katerimi bi si poceni pridobivala politične točke.« Predlog o predčasnih volitvah je tedaj obsodila tudi ZLSD.

Vnovič kadrovske rešitve.

Prvi minister Drnovšek je v zdajšnjem nekoliko zategnjem političnem ozračju SKD ponudil prav to, kar je obsojal — trgovanje s kadrovskimi rešitvami. Tako je vsaj mogoče sklepati na podlagi tiskovnih

Lemontski odmevi...

(nadaljevanje s str. 10)

Sv. Tereziji v Johnstownu, Pa.

Društvo Sv. Ane št. 170 KSKJ iz Chicaga, je darovalo samostanu nov stroj za sušenje perila (clothes dryer), za kar iskrena zahvala in Bog plačaj. Spominjamo se v molitvah odbornikov in članov Vašega društva in njihovih družin.

Letos Slovenija pričakuje obisk papeža Janeza Pavla II. Pri tem je veliko pričakovanje, ali bo sv. oče postavil škofa Slomška kot blaženega na oltar.

Ko poslušamo in beremo ta poročila, se sprašujemo, kdaj bo prišel trenutek beatifikacije tudi za škofa Friderika Barago, ki je umrl 19. januarja 1868, šest let po Slomšku. Okoli te obletnice po slovenskih naselbinah in po krajih, v katerih je Baraga deloval (so) razne prireditve, navadno združene s k ilom, da bi zbrali nekoliko več sredstev za proces njegove beatifikacije. Med drugimi je bila tudi prireditev s kosilom v Chicagu z lepo udeležbo rojakov in častilcev svetniškega misijonarja, škofa indijanskih rodov ob Velikih jezerih.

Nekoliko pred obletnico njegove smrti smo prejeli Poročila, ki jih občasno izdaja dr. Edi Gobec iz Slovensko Ameriškega raziskovalnega centra, kjer najdemo zanimiv in poučen zapis o Baragovem znanstvenem jezikoslovnem delovanju, med drugim: Baraga je bil prvi katoliški škof, ki je »pastirska pisma« pisal tudi v jeziku svojih vernikov — Indijancev. Leta in leta se je poglabljal v njihov jezik in kot sad tega dela in študija, je leta 1853 dal v tisk delo z naslovom »Dictionary of the Otchipwe Language Explained in English«.

Jezikoslovci, predvsem pa misijonarji, so črpali iz tega slovarja vse potrebno. Pred kratkim je spet izšel nov ponatis, kjer v predgovoru beremo, da je »Baragov slovar očipvejskega jezika« po 140 letih še vedno najobširnejši, najbolj izčrpen in najbolj natančen slovar in prikaz govornice tega indijanskega naroda.«

Ni čudno, da ga vatikanska »Enciclopedia Cattolica« predstavlja kot »največjega misijonarja Severne Amerike moderne dobe« in »dominantno osebnost ameriške katoliške Cerkve«.

AVE MARIA

marec 1996

konferenc generalnih sekretarjev strank Gregorja Golobiča in Hilde Tovšak ta teden. Od nos med koalicijskima strankama naj bi med drugim uredili z aneksom, ki naj bi »opredeljevali tudi kadrovske rešitve«.

S to politično nedoslednostjo je Drnovšek že drugič v zelo kratkem času prelomil svojo besedo. Podobno je storil pri Tamu, ko je dejal, da je v parlamentu sprejeti denar za sanacijo zadnji denar, ki ga bo Tam dobil. Že čez nekaj tednov se je kitil, da je pri bankah osebno interveniral za denar za plače. To pa v minulem tednu ni zadnja politična tavitologija, ki si jo je privoščil naš premier.

Vsakdo se namreč lahko dobro spomni deklarativnega vladnega protikorupcijskega razporeditve od izvolitve leta 1992. Pri vsaki zamenjavi ministrov je bilo slišati zagotovila o čistosti položaja. Spomnimo se razprav o pravosodju, ko se je spreminjala zakonodaja, ki je podredila tožilstva vladi, češ da bo to zagotovilo večjo učinkovitost pravne države.

Drnovšek se je ta teden setal z državnim tožilcem Antonom Drobničem in tremi ministri, Župančičevo, Jankom in Šterom. Razlog: »v zadnjem času« naj bi se pojavljale številne obtožbe na račun pravosodja, ki prek različnih afer vnašajo dvom o funkcioniranju pravosodnega sistema in

ogrožajo »kredibilnost države«.

Sogovorniki naj bi celo pozitivno ocenili dosedanje delovanje vlade na področju preganjanja kriminalnih dejanj. Frazam tipa »kljub temu si bo vlada še naprej prizadevala...« je sledila obljuba, da si bo vlada v ta namen **kmalu** pripravila predloge za spremembo ustrezne zakonodaje, s čimer bi se pomenost kazenski postopki, razbremenilo delo tožilstev in sodišč... Kadar nekdo na koncu štiriletnega mandata, torej neposredno pred volitvami, reče, da bo **kmalu** izpolnil pogoje za delovanje pravne države, to ne pomeni zgolj prikrita priznanja, da doslej ni nič naredil, temveč je tudi grob politični cinizem in aroganca.

Vsekakor pa to pomeni tudi dejstvo, da je Drnovšek presodil, da mora o teh zadevah nekako spregovoriti in s tem preiti v drugo fazo nekega procesa — od dopuščanja pravil divjega zahoda v času tranzicije do distanciranja od njih v slogu brezmadežnosti, nevednosti in nevpletenosti vanje. Pri tem projektu življenjsko potrebuje (koalicijskega) partnerja, saj je treba zabrisati razvidnost, premešati »staro in novo«; izstop ZLSD iz koalicije v tem smislu pomeni olajšanje tako za LDS kakor tudi za SKD.

Izziv pomladi. Kljub utrditvi osi SKD-LDS se opozicijski (dalje na str. 14)

V BLAG SPOMIN

44. OBLETNICE SMRTI NAŠEGA LJUBLJENEGA IN NEPOZABNEGA OČETA IN STAREGA OČETA

JAMES DEBEVEC

ki je v Gospodu zaspal 6. marca 1952.

Minilo je že 44 let, odkar si je ločil od nas; kako otožno je življenje, ker Te več med nami ni.

Čas beži, a rane nam ne celi, spomini dnevno nam hite — k Tebi — dragemu očetu, te nove nam odpirajo solze.

Le počivaj v božjem miru, kjer ni gorja, kjer ni solza, in trudapolna pot na svetu na nas pripelje k Tebi vrh zvezd!

Žalujoci ostali:

SINOVI in HČERI, SNAHE, ZETJE, VNUKI in VNUKINJE

Cleveland, Ohio, 7. marca 1996.

Joseph L. FORTUNA

POGREBNI ZAVOD

5316 Fleet Ave. 641-0046

Moderni pogrebni zavod
Ambulanca na razpolago
podnevi in ponoči

**CENE NIZKE
PO VAŠI ŽELJI!**

Visit Our Slovene American
Auto Repair Shop!

NOTTINGHAM AUTO BODY & FRAME

Frame Straightening
Collision Repair
Painting

19425 St. Clair Avenue
Tel. 481-1337

Michael Bukovec, Owner

Vladimir M. Rus Attorney - Odvetnik

6411 St. Clair (Slovenian National Home)
391-4000

(FX)

Zgodovinarica dr. Tamara Griesser-Pečar

Škofova posmrtna pravica

Vojaško sodišče četrte jugoslovanske armade je 30. avgusta 1945 obsodilo skupino, ki so jo sestavljali Leon Rupnik, predsednik Ljubljanske pokrajine, dr. Lovro Hacin, upravnik policije v Ljubljani, Milko Vizjak, pomočnik poveljnika organizacijskega štaba slovenskega domobranstva, dr. Miha Krek, minister emigrantske vlade, Erwin Rösener, general SS, in dr. Gregorij Rožman, ljubljanski škof.

Dr. Gregorij Rožman je bil v odsotnosti obsojen na 18 let odvzema prostosti s prisilnim delom, na izgubo političnih in državljanstvih pravic za dobo 10 let in na zaplenbo celotnega premoženja. Vrhovno vojaško sodišče FLRJ v Beogradu je sodbo v celoti potrdilo, dodatno pa ga je obsodilo še na izgubo državljanstva. Kazen izgube političnih in državljanstvih pravic je znižalo na pet let.

Zgodovinar in resnica. Nova demokratična politična ureditev zahteva, da se razčisti vprašanje, do katere mere so po vojne sodbe še veljavne. Ta cilj si je očitno postavilo tudi javno tožilstvo, ko je odprlo vprašanje Rožmanove sodbe. Po naročilu tožilstva sem napisala eno od obeh zgodovinskih strokovnih mnenj, ki naj bi raziskala prav to vprašanje. Druugo povsem samostojno strokovno mnenje je sestavil zgodovinar dr. France Martin Dolinar. Obe bosta izšli v knjižni obliki pri založbi Družina.

Obsežne raziskave v Sloveniji in tujini (vatikanski arhiv za to obdobje žal še ni dostopen) so prinesle na dan vrsto novih spoznanj in dokumentov. Omenila bi samo v nemškem jeziku napisan odgovor škofa Rožmana na proces in Leničev življenjepis, ki ga je pod prisilo napisal v zaporu.

Pri tem mi je bilo kot zgodovinarju samo po sebi umevno, da se moram lotiti raziskave brez predsodkov in popolnoma brez političnih, osebnih ali kakršnihkoli drugih razmišljanj oz. pritiskov. Rezultat je bil torej na začetku popolnoma nejasen. Zgodovinar je odgovoren samo resnici.

Na koncu raziskovalnega dela so bile ugotovitve naslednje:

Sodišče ni bilo neodvisno. Osnovnih načel neodvisnega sodstva, veljavnih v vseh demokratičnih državah, kjer je zagotovljeno načelo stroge ločitve oblasti — to se pravi ločitev zakonodaje, izvršne oblasti in sodstva —, v tem in drugih podobnih procesih po vojni niso upoštevali. Sodišče je bilo tribunal s političnimi cilji, iz pravnega stališča je bilo torej nekompetentno.

Sodišče je delovalo nestrokovno. Čeprav je krivda v pravem smislu vedno samo subjektivna, to se pravi, da mora sodišče predložiti dokaze, da je vsak posamezni obtoženec zagrešil protipravno dejanje, in mu dokazati osebno krivdo, ter da nihče ne more biti obsojen zaradi svojega svetovnega nazora, prepričanja ali politične usmeritve, je uvodna skupna obtožba proti

celotni skupini obtožencev pavšalna in splošna. Vsebuje očitke, ki že zaradi posebne vrste različnih navedenih deliktov ne morejo veljati v enakem obsegu za vse.

Vojaško sodišče je v splošnem delu omenjeno skupino pavšalno obsodilo za izdajo ljudstva in države ter vojne zločine. Pravnih meril ni upoštevalo.

V drugem delu je konkretiziralo dejanja vsakega posameznika, pri čemer je povsem očitno, da ni povezave med dejanji obtožencev. Tudi v tem delu sodišče pravnih načel ni upoštevalo. Tako npr. ni dopustilo vseh dostopnih dokazov oz. prič. Niti eden od duhovnikov iz Rožmanove bližine, ki so ostali v Sloveniji — npr. Stanislav Lenič, Anton Vovk, dr. Ignacij Nadrah — ni bil povabljen na sodišče, da bi pojasnil škofovo delovanje.

Mati Toneta Tomšiča ni smela pričati v prid škofa, ker »bi s tem žalili najgloblje občutke slovenskega naroda«.

Sodišče tudi ni upoštevalo motivov za določena dejanja, to pa je edino merilo za ugotovitev krivde posameznika. Poslušalci, ki so jih izbrali krajevni organi Ozne, so spremljali proces z neumestnimi kliči. Pravne maksime in dubio pro reo (v dvomljivem primeru je treba obtoženca oprostiti) sodišče ni upoštevalo.

Sodba je bila napačna, in sicer v vseh trinajstih točkah obtožnice, ki so se nanašale na ljubljanskega škofa.

Niti gola dejstva niso povsem ustrezala resnici. Tako npr. Rožman ni nikoli poslal Mussoliniju lojalnostne izjave. Izjava, objavljena v Slovincu in Jutru, je bila Graziolijev ponaredek. Kljub Vovkovemu pismenemu pojasnilu in priloženi avtentični izjavi, naslov-

ljeni na visokega komisarja Graziolija, ki je izredno skopa in se natančno drži cerkvenega prava, po katerem mora Cerkev oblast vzeti na znanje, sodišče tega ni upoštevalo.

Celo zgodovinarji še danes obsojajo škofa zaradi izjave o zvestobi duceju, čeprav je že Saje v knjigi Belogardizem leta 1951 priznal, da izjava ni bila avtentična. Tudi v novem učbeniku za 4. razred gimnazije je brez komentarja objavljen faksimile Graziolijevega ponareodka. Prav tako škof ni bil organizator vaških straž, tudi podatek o sestanku 17. februarja 1942 v škofiji je očiten ponaredek.

Moralna in pravna ocena predloženih dejstev je zgrešena in popolnoma politično in ideološko prežeta. Očitno naj ne bi samo obsodila škofa, temveč tudi onemogočila Cerkev kot institucijo. Izkazalo se je prav nasprotno, in sicer, da je škof iz skrbi za slovensko prebivalstvo in preživetje slovenskega naroda v zelo širokem pomenu besede sodeloval s političnim oblastnim aparatom. Nikoli pa ni podpiral okupatorskih sil in tudi z njihovimi cilji se ni nikoli identificiral.

Kot italijanski in nemški okupatorji je sicer odklanjal komunizem, toda komunistično ideologijo je obsojal zaradi verskega prepričanja — podobno kot papeži od samega začetka.

Rožmanovo »sodelovanje« je treba videti pred kulisami manjkajoče alternative.

Dejavnosti škofa Rožmana med okupacijo Slovenije ni moč razumeti, če ne upoštevamo razlogov za njegove stike z okupacijskimi silami, ki so jih komunistični voditelji razlagali kot kolaboracijo. Če bi se Rožman javno uprl sovražniku, ne bi dosegel ničesar. Tako pa je lahko pomagal veliko Slovincem ne glede na njihovo politično prepričanje: beguncem, internirancem, otrokom, židom, izseljencem, bogoslovcem, zapornikom, talcem.

Grožnja generala Roatte. Dosedanja literatura je npr. popolnoma napačno interpretirala sestanek v škofijskem dvorcu 12. septembra 1942. Narod je na eni strani trpel

pod terorjem partizanov, na drugi zaradi maščevanja okupatorja. Škof Rožman je poklical k sebi predstavnike meščanskih strank, Slovenske zaveze in kulturnih ustanov, ker sta mu generala Mario Roatta, komandant italijanske vojske v Sloveniji in Dalmaciji, in Mario Robotti, poveljnik XI. armadnega zbora, avgusta zagrožila, da bosta izselila oz. pobila večje število Slovincov in razveljavila pravice, ki so jih Italijani s konstitucionalno uredbo dali Slovincem v kulturnem in gospodarskem pogledu, če se ne bodo postavili proti partizanom.

Kljub nejasnemu izidu sestanka je moral Rožman Italijanom odgovoriti. Z njegovo vestjo je bilo nezdružljivo, da bi zaradi njegovega molka Italijani uresničili grožnje. Še isti dan je poslal odgovor, ki ga po dikciji sodeč ni napisal sam. Iz spomenice jasno izhaja, kaj so želeli sestavljalci tega dokumenta. Prvič, niso hoteli izselitve, drugič, želeli so neke vrste slovensko oboroženo policijo in, tretjič, poskusili so se spoprijeti z italijansko samovoljo.

Poleg tega se je Rožman nekaj dni pozneje, 26. septembra 1942, formalno pritožil zaradi nedopustnih posegov Italijanov. V dvajsetih točkah je med drugim zahteval strogo pravičnost in popolno zakonitost v duhu rimskega prava, veljavnost predvojnih zakonov — razen v izjemnih primerih —, osebno svobodo, nedotakljivost stanovanja in lastništva ter svobodo kulture. Poleg tega je zahteval, da Italijani izpustijo iz zaporov in internacije vse, ki niso zadržani zakonito, in zahteval vzpostavitev javnega reda in miru.

Sporna prisega. Samo v enem primeru bi po moji razpravi sodeč lahko prišli do zaključka, da je prestopil meje potrebne distance. To je bilo 20. aprila 1944, ko je na štadionu bral tiho mašo pred domobransko prisego — v odsotnosti nemških vojakov.

A tudi pri tem moramo ugotoviti, da je po njegovih besedah in poročilu tajnika Leniča to naredil z zelo težkim srcem. Če preučimo in premišljeno ovrednotimo izjave, postane jasno, da je bil Rožman v stra-

(dalje na str. 15)

Dr. Tamara Griesser-Pečar je bila rojena 18. marca 1947 v Ljubljani. V šolo je hodila v Ljubljani, Portorožu in Kopru. Leta 1962 je družina zapustila Jugoslavijo. Po enem letu High School v New Yorku je nadaljevala šolanje na American International School na Dunaju in eno leto na American College v Parizu. Potem je študirala zgodovino in angleščino na dunajski univerzi, kjer je promovirala 1973 z dizertacijo: Stališče slovenske vlade do Koroške 1918-1920.

Po poroki se je preselila v Nemčijo. Poleg člankov in recenzij za različne časopise je napisala dve knjigi o Habsburžanih: biografijo zadnje avstro-ogrske cesarice Zite, ki je doživela enajst izdaj v Nemčiji, na Češkem in Japonskem, ter Misijo Sixtus—Avstrijski mirovni poskus v 1. svetovni vojni.

Po političnem prevratu 1990. v Sloveniji se je začela raziskovalno ukvarjati s problematiko državljanstvene vojne in slovenske katoliške cerkve med letoma 1941 in 1953. Na mednarodnem zgodovinskem simpoziju septembra 1995 je imela predavanje o pomenu »osvoboditve« za katoliško cerkev na Slovenskem. Izšlo je kot podlistek v Slovincu (od 24. novembra do 8. decembra 1995).

Ob 70-letnici prof. dr. Richarda Plaschke je v posebnem zborniku 1994. objavila razpravo Problematika katoliške cerkve v Sloveniji neposredno po 2. svetovni vojni. Za javno tožilstvo je napisala zgodovinsko strokovno mnenje o škofu Rožmanu, ki bo izšlo pri založbi Družina. Je svobodna raziskovalka. Z družino živi v nemškem mestu Hameln blizu Hannovera.

Opomba: Naslov in mednaslovi so uredniški.

Ur. AD — Uradnega potrdila še nimam, vendar je Družba za slovenske študije med sekcijami na letnem zborovanju American Association for the Advancement of Slavic Studies, to bo letos sredi novembra v Bostonu, predlagala eno, na kateri bi s svojim referatom sodelovala tudi dr. Griesser-Pečar.

MALI OGLAS

NAPRODAJ V SLOVENIJI
Prodajam novo, takoj vseljivo hišo v lepem kraju na Dolenjskem. 10 minut od železniške postaje. Za več informacije, kličite tel. št. 261-9611.

Obtoženci (od leve proti desni) Leon Rupnik, Erwin Rösener, Milko Vizjak in Lovro Hacin pred vojaškim sodiščem v Ljubljani 21. avgusta 1946. (Foto: Leon Jere)

ZNANSTVENO POROČILO

Inštitut za novejšo zgodovino

Ključne značilnosti slovenske politike v letih 1929-1955

XVIII. nadaljevanje

Izvajanje drugačne poti v socializmu

Po splošni oceni iz Informbiro-jem je v letu petdesetih let jugoslovsko vodstvo spoznalo, da so vsi evropski modeli socializma prinašali slabe rezultate, zato so začeli razmišljati o idejah, ki so po demokratičnosti odstopale od tedanjih staliniš-kih obrazcev, ki so jih uporabljale vzhodnoevropske države. Nove ideje so se izražale v raznih partijskih dokumentih, pa tudi v državnih zakonih.

Prva večja novost je bil zakon o upravljanju državnih gospodarskih podjetij in združenj po delovnih kolektivih iz junija 1950, s katerim se je v Jugoslaviji in Sloveniji začelo uvajanje socialističnega samoupravnega sistema. Novi sistem naj bi državno obliko lastnine spremenil v družbeno ter sprožil ločevanje partije in države. Sistem samoupravljanja se je iz gospodarstva razširil tudi na druga družbena področja.

Spremembe je hkrati spremljala tudi decentralizacija države. Z ustavnim zakonom iz začetka leta 1953 so bile politične in upravne spremembe zaključene. V definicijo državne ureditve je bil prvič uveden pojem socializem.

Ustavni zakon je bil posledica sprememb na političnem področju in širjenja samoupravljanja z ekonomskega na druga družbena področja. Skupščinski sistem je doživel pomembne spremembe; uveden je bil dvodomni sistem - zvezni zbor, zbor proizvajalcev. V zvezni zbor je bil vključen zbor narodov, sestavljalo ga je po 10 predstavnikov republiških skupščin (Vojvodina 6, Kosovo in Metohija 4); sestajal se je »po potrebi«. Republika je s tem v odnosu do zvezne države izgubila na pomenu. Poslance zveznega zbora so volili na osnovi splošne volilne pravice (en poslanec na 60.000 prebivalcev), v zbor proizvajalcev pa so bili izvolje-

ni zastopniki iz proizvodnje, transporta in trgovine, glede na delež posamezne panoge v družbenem proizvodu.

Tvorci ustavnega zakona so bili prepričani, da bosta samoupravljanje in decentralizacija omogočila hkratno uresničevanje nacionalnih pravic, kar se je izkazalo za zgrešeno, kajti v drugi polovici, zlasti pa konec petdesetih let so se že začele kazati posledice napačne mednarodne politike v Jugoslaviji.

Čeprav samoupravljanje in decentralizacija nista izpolnila pričakovanj o uresničevanju nacionalnih pravic in o demokratizaciji, sta nakazala pomembno razliko med nastajajočim samoupravnim socialističnim modelom in dotedanjim modelom administrativnega socializma, posnetim po sovjetskem vzoru. Ta razlika se je v naslednjih letih še povečevala in Jugoslaviji in Sloveniji omogočila, kljub temu, da sta v osnovi pripadali istemu tipu družbe kot ostale države ljudske demokracije, bistveno bolj odprt in tudi demokratičnejši razvoj.

Zakonske spremembe v začetku pedesetih let niso zajele vseh političnih procesov in niso zadovoljile niti vodstva KPJ niti državljanov. Pojavljale so se zahteve po še bolj strogi partijski državi na eni in po razpustitvi partije ali pa vsaj po ustanovitvi konkurenčne socialistične stranke na drugi strani.

Zunanji izraz reformnih procesov je bil 6. kongres KPJ novembra 1952 v Zagrebu. Na njem se je KP preimenoval v Zvezo komunistov (ZK), se deklarativno izrekla za ločevanje državne in partijske oblasti in za spremembo metod političnega dela; ZK naj bi bila zgolj idejna in ne več neposredna voditeljica.

Toda kmalu je prišlo do zaustavitve reformnih procesov.

Sredi leta 1953 je na to vplivalo pričakovanje normalizacije odnosov s Sovjetsko zvezo po Stalinovi smrti, januarja 1954 pa je ZKJ obračunala z Milovanom Đilasom kot najbolj izpostavljenim nosilcem reformnih procesov.

To pa ni pripeljalo do obračuna z vsemi spremembami, saj je ZKJ nekatere rezultate reform obdržala in jih nadalje razvijala. Posledica resolucije o krepitvi pravosodja in zakonitosti, ki jo je CK KPJ sprejel junija 1951, je bil nov zakonik o kazenskem postopku, sprejet jeseni 1953, ki je stalinistično kazensko pravo omilil.

Izboljšavo na idejnem in kulturnem področju je prinesla ukinitve agitpropa kot glavnega ideološkega kontrolorja družbene sfere leta 1952. Predvsem v novih revijah so bile objavljene polemike in tudi kritike posameznih potez oblasti, kar je bilo do leta 1950 skorajda nemogoče.

Spremembe na političnem področju so v Sloveniji naka-

zovale možnost, da se obnovi tradicija ljudskofrontne demokracije, kar pa se ni uresničilo. Kljub temu je začela uradna politika po letu 1952 potihem dovoljevati pluralizem v kulturi in publicistiki. Kljub prekinitvi odnosov Jugoslavije z Vatikanom je oblast vsaj v nekaterih vprašanjih opuščala trdo stališče do katoliške cerkve.

V prvi polovici petdesetih let je oblast iz zaporov izpustila večino političnih zapornikov in opustila politične sodne procese kot običajno sredstvo boja proti nasprotnikom, čeprav jih je v kasnejših letih še uporabljala v posameznih primerih. Konec je bil tudi prisilne kolektivizacije in obveznega odkupa.

Tihi pluralizem je bil sicer še naprej pogojen s preprečevanjem političnega združevanja in delovanja ter s sprotno določano tolerančno mejo, do katere so različne dejavnosti

lahko segle. Oblast se tudi v kasnejših letih ni odrekla represivnim ukrepom, še zlasti ne takrat, ko je ocenila, da je ogrožena njena monopolna politična vloga.

S spremembami iz prve polovice petdesetih let je Jugoslavija nakazala in deloma izvedla prehod v manj ostro obliko socializma, ujetega v enostrankarski sistem. Ta je v Sloveniji v naslednjem desetletju ob relativni politični liberalizaciji omogočal, da je opredelila svoje nacionalne zahteve v odnosu do centra, gospodarsko pa se je vsaj desetletje približevala razvitejšima sosedama, Avstriji in Italiji. V gospodarskem razvoju in rasti družbene in tudi osebnega standarda se je Slovenija oddaljevala od vzhodnoevropskih držav.

Velik korak k politično stabilnejšim razmeram v Sloveniji je prineslo popuščanje pritiskov na meje oziroma rešitev

(dalje na str. 15)

ZeLe Funeral Home

MEMORIAL CHAPEL

LOCATED AT

452 E. 152 Street

Phone 481-3118

Family owned and operated since 1908

OHIO'S LARGEST INVESTMENT FIRM IS RIGHT HERE IN LAKE COUNTY.

And the firm's name is **McDonald & Company**. Established in the 1920's, McDonald & Company is the region's largest independent investment banking and brokerage firm. Committed to the communities where its employees work and live. Driven by the notion that the interests of its clients must always come first.

McDonald & Company offers Lake County investors a full range of investment brokerage services, as well as mutual funds, professional asset management and investment banking services. It provides the personal relationships expected of a local firm and the considerable resources of a nationally-recognized regional investment firm. The advantage is yours.

Private Client Services

Stocks
Portfolio Analysis
Municipal Bonds
Mutual Funds
Money Market Funds
Unit Investment Trusts
Taxable Fixed Income Investments
MONITOR Investment Consulting Services
Annuities
Estate Planning & Insurance
McD Relationship:
Cash Management Account
Tax Advantaged Investments
Retirement Plan Consulting Services

McDonald Trust Company

Estate & Tax Planning
Trust & Estate Administration
Investment Management
IRA Rollover Accounts
Guardianship Services

Asset Management Services

S. J. Wolfe Advisory Services
Individually Managed Accounts
Traditional Equity Approach
Disciplined Equity Approach
Fixed Income Management
Balanced Fund Management
Gradison-McDonald Mutual Funds
Established Value Fund
Opportunity Value Fund
Government Income Fund
Growth & Income Fund
Intermediate Municipal Income Fund
International Fund
Ohio Tax-Free Income Fund
U.S. Government Reserves

You may obtain a prospectus containing complete information about the funds from a Gradison-McDonald Mutual Funds representative or your Investment Consultant. Read it carefully before investing.

Institutional Investor Services

Equity Sales & Trading
Research
Fixed Income Sales & Trading
Investment Banking Services
Corporate Finance
Underwriting & Private Placements
Mergers & Acquisitions
Reorganization & Bankruptcy
Financial Advisory Services
Valuation Analysis & Fairness Opinions
Estate & Tax Planning
Financial Institutions Services
Public Finance
Structured & Real Estate Finance

For more information, contact Steve Koren or Sharon Krnc Koren.

800/377-2268

216/943-8210

McDONALD & COMPANY INVESTMENTS

2550 SOM Center Road • Willoughby Hills

Member NYSE

Member SIPC

V BLAG SPOMIN

Obletnica smrti naših staršev

ROSE VATOVEC

(roj. Rozanc)
17. februar 1970

JOHN VATOVEC

5. marec 1986

Predraga mama in oče,
V spominih ljubečih in hvaležnih
pri nas ostaneta zdaj in za večno.

sin JOHN z družino
hči ROSE

Cleveland, Ohio

KLJUČNE ZNAČILNOSTI...

(nadaljevanje s str. 14)

mejnih vprašanj. Sredi petdesetih let sta bili namreč določeni oziroma potrjeni slovenska (jugoslovanska) zahodna in severna meja.

Po sporih zaradi zahodne meje na pariški mirovni konferenci (april-junij 1946), le delni rešitvi vprašanja ob podpisu mirovne pogodbe z Italijo februarja 1947 (ustanovitev Svobodnega tržaškega ozemlja - STO - in delitev na cono A in B STO), po hudi zaostritvi jugoslovansko-italijanskih odnosov poleti in jeseni 1953 (ker sta vladi ZDA in Velike Britanije objavili, da bosta upravo nad cono A STO prepustili Italiji) je oktobra 1954 prišlo do podpisa londonskega sporazuma, s katerim sta Jugoslavija in Italija razširili civilno upravo vsaka v svoji coni in potrdili obstoječo ozemeljsko razdelitev (ta je bila dokončno urejena z osimskimi sporazumi novembra 1975).

Severna meja je bila potrjena maja 1955 s podpisom Državne pogodbe o obnovi neodvisne in demokratične Avstrije.

Zaradi odpovedi gospodarskega sodelovanja z vzhodnoevropskimi državami je bilo jugoslovansko partijsko in državno vodstvo prisiljeno, da je začelo v letih 1949-51 oblikovati **nov gospodarski koncept**. Leta 1948 so se namreč pojavile velike težave pri izpolnjevanju prvega petletnega načrta, ki je temeljil na najidealnejših predpostavkah, saj njegovi sestavljenci niso predvideli nobenih težav. Če se politično vodstvo ni hotelo odreči svoji gospodarski usmeritvi, je moralo privoliti v precej okrnjen program ter podaljšati čas njegovega izvajanja najprej za eno leto (v leto 1951), nato še za tri leta.

Nov gospodarski sistem je pomenil odmik od sovjetske teorije in prakse, saj so njegova osrednja načela napovedovala: ukinitve državne lastnine

proizvajalnih sredstev in državnega upravljanja proizvodnje ter vzpostavitev družbene lastnine in delavske samouprave; opustitev večletnega državnega plana in podrobnega administrativnega planiranja ter vpeljavo globalnih sorazmerij, ki državnim organom še vedno zagotavljajo obvladovanje gospodarskega dogajanja; priznavanje in prosto uveljavljanje nekaterih načel tržnega gospodarstva.

Novi gospodarski sistem je bil v bistvu kompromis med miselnostjo, po kateri mora država ostala usmerjevalec gospodarskega življenja, ter novimi proizvodnimi odnosi, ki so zahtevali večjo vlogo podjetij in upoštevanje zakonitosti blagovne proizvodnje.

(Konec prihodnjič)

K O L E D A R

MAREC

10. — Misijonska Znamkarska Akcija pripravi kosilo v šolski dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 1. pop.

17. — Federacija Slov. narodnih domov priredi banket v SND na St. Clair Ave.

22. — Koncert Ribniškega okteta v SDD na Waterloo Rd. Pričetek ob 7.30 zv. Sponzorirajo slovenski pevski zbori v Clevelandu.

23. — Primorski klub priredi »Primorski večer« v SND na St. Clair Ave.

24. — Dram. društvo Lilija uprizori veseloigro »Trojčki« v Slov. domu na Holmes Ave. Pričetek ob 3.30 pop.

APRIL

13. — Tabor DSPB ima spomladanski družabni večer z večerjo in plesom v Slov. domu na Holmes Ave.

13. — Pevski zbor Jadran ima spomladanski koncert v SDD na Waterloo Rd. Večerja od 5.

do 6.30 zv., koncert ob 7h. Sledi ples.

21. — St. Clairski upokojenci prirede kosilo v SND na St. Clair Ave. Serviranje se prične ob 1h pop., zabava traja do 5. pop.

27. — Pevski zbor Zarja ima spomladanski koncert v SDD na Recher Ave.

MAJ

4. — Slov. šola pri sv. Vidu priredi materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 6.30 zv.

25. — Balincarski klub Slovenske pristave priredi piknik na SP.

26. — Društvo DSPB vabi na spominsko sv. mašo pri Lurški Materi božji na Chardon Rd. Maša ob 12. uro opoldne.

JUNIJ

2. — Otvoritev Slovenske pristave.

9. — Slov. šola pri Mariji Vnebovzeti prireja piknik na Slovenski pristavi. Ob 12h maša, sledita kosilo in ples.

15. in 16. — Tabor DSPB ima spominsko proslavo pri Spominski kapelici na Slovenski pristavi. Maša ob 11h dop. 16. junija, v spomin na pomorjene domobranci in za žrtve v času revolucije.

30. — »Slovenski dan« na Slovenski pristavi.

JULIJ

14. — Misijonska Znamkarska Akcija pripravi piknik na Slovenski pristavi, začnši s sv. mašo ob 12. uri opoldne.

SEPTEMBER

14. — Fantje na vasi imajo koncert v SND na St. Clair Ave. Pričetek ob 7h zv.

15. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

26. — Društvo DSPB sponzorira romanje k Materi božji v Frank, Ohio. Sv. maša ob 12h, druge pobožnosti ob 2h pop.

MALI OGLASI

Apartment For Rent

Remodeled, near St. Vitus Church. Up. 2 bdrm & garage. Call 946-8714. (9-12)

FOR SALE

Blisswood Village, Euclid Condo. 2 bdrm. Full basement Single garage. Fully carpeted. Very low maintenance. Added security. Call 461-7468. (7-10)

OKTOBER

6. — Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeti ima kosilo v šolski dvorani. Serviranje od 11. do 1. pop.

20. — Občni zbor Slovenske pristave.

26. — Štajerski in Prekmurški klub priredi martinovanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

NOVEMBER

2. — Zbor Glasbena Matica ima letni koncert v SND na St. Clair Ave.

K O A L I C I J A

(nadaljevanje s str. 12)

stranki SLS in SDSS in nekatere druge manjše stranke niso odpovedale želji, da bi že pred volitvami naredili nekakšno zavezo spomladanskih strank; v njej naj bi bili tudi SKD.

Pred izstopom ZLSD iz koalicije je to navezo skušal slabit že sam Drnovšek, ko je selektivno vabil predsednike in člane obeh opozicijskih strank h konstruktivnemu sodelovanju z vlado pri »vprašanjih nacionalnega pomena«. Gre za vprašanja zunanje politike. Pri njem so se zglasili predstavniki SLS, Janševi socialdemokrati pa so manever taktično odbili.

Zdaj je Drnovšek zadevo oslabil z druge strani. Proti prejšnjim potencialnim sodelavcem iz opozicije (kandidatom za v vlado) je obrnil SKD, prejšnjega kandidata za opozicijo. To mu je tudi uspelo in to pomeni, da je zaradi teh dejstev ideja slovenske pomladi zamrla in postala nerealna.

Zato bodo volitve, kakor koli že bodo nepredvidljive, nujno vključevale novo alternativo, ki pa še ni izoblikovana — sprizniti se, da je to, kar se je zdaj vzpostavilo, že končno stanje zrele družbe, za mnoge tvorce t. i. slovenske pomladi na koncu osemdesetih let pač ne bo mogoče. Od moči take koalicije, tako menijo mnogi, ne sme biti odvisno, kako bodo krojili našo prihodnost.

Revija MAG

28. februarja 1996

Pravna pravica...

(nadaljevanje s str. 13)

šanski dilemi. Kot dušni pastir je želel vsakemu posameznemu vojaku pokazati, da ima oporo v Cerkvi. Kot škof je stremel za tem, da enot, ki so se borile proti komunizmu, ne bi pustil samih. Ni želel dati povoda za to, da bi Nemci — kot je grozil Rösener — razpustili te borbene enote, čeprav je sodelovanju domobrancev z Nemci nasprotoval.

V tem precepu med razumom in čustvi je preštudiral besedilo prisege in se šele po intenzivnem izpraševanju svoje vesti in pod velikim pritiskom končno odločil, da bo bral mašo. Zavzel je namreč stališče, da v bistvu sploh ni šlo za prisego Hitlerju, saj je bila stara prisega kralju in jugoslovanski državi še vedno veljavna. V tej obliki mu je navzočnost pri katoliških vojaki uspelo uskladiti z lastno vestjo.

Dejansko pa je to dejanje še vedno težko razložiti in ostaja škofova šibka točka. Njegov nastop je bil za okupacijsko silo propagandno dejanje, čeprav sam tega ni niti najmanj želel. Rožman prisege s svojo navzočnostjo nikakor ni nameraval poudariti niti ni hotel Nemcem služiti kako drugače.

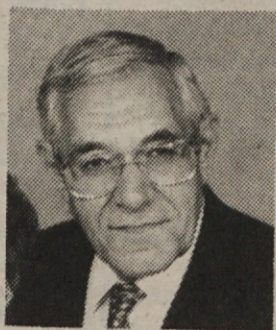
Brezbožni komunizem. Nasplošno moramo vprašanje osebne krivde popolnoma zavriniti. Rožman je vedno nastopal iz trdnega moralnega in verskega prepričanja. Zanj je bil »brezbožni komunizem« iz religioznih in moralnih razlogov nekaj zelo slabega. Škofov cilj je bil pomagati, kakor je lahko, da bi slovenski narod čas okupacije prebrodil brez prevelikih žrtev. Zastopal je namreč stališče, da je tuja okupacija prehoden pojav, ki mu bo zmaga zaveznikov zadala smrtni udarec.

Prepričan je bil, da bo nemški poraz odločen na velikih bojiščih, nikakor pa ne v Sloveniji. Zavoljo tega je odklanjal predčasni odkriti odpor proti Nemcem in Italijanom, ki je po njegovem mnenju izžival samo stroge ukrepe: streljanje talcev, pošiljanje številnih Slovencev v koncentracijska taborišča, požiganje domov itd.

Po njegovem mnenju je bil komunizem največje zlo zato, ker v njem ni videl samo začasnega pojava, temveč sistem, ki se bo, če pride na oblast, dolgo zadržal.

V NEPOZABEN SPOMIN

ob šesti žalostni obletnici
odkar si odšel v večno življenje
13. marca 1990

ERIK A. KOVAČIČ

„Kako lepo je tukaj« si povedal. . .
Na svidenje v Raju

Tvoji žalujoči
žena Nika in hčerka Bernardka

Silver Spring, Maryland, 7. marca 1996.

Prijatelj's Pharmacy
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA
ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE
OHIO. — AID FOR AGED
PRESCRIPTIONS

Davis
Funeral Home
Since 1905

4154 CLARK AVENUE, WILLOUGHBY, OHIO 44094
PHONE: (216) 942-1122

The **Trust** 100
Network of Family Owned Funeral Homes

Misijonska srečanja in pomenki

1122. Misijonsko kosilo MZA Cleveland

10. marca (to nedeljo!) je le-tos prva večja prireditel med nami, ki vsako leto privabi veliko število rojakov in prijateljev slovenskih misijonskih goračev v misijonskih deželah, v dvorano farne cerkve sv. Vida. Ob skrbno pripravljeni hrani se mnogi srečajo, marsikaj o misijonih pogovorijo in istočasno darujejo v najrazličnejše misijonske namene, komur sami najbolj želijo pomagati.

Dasiravno gre iz prodanih kosil denar v pomoč vsem na terenu, je marsikateri na terenu srečen, da se ga je s posebnim darom za njegovo delo in delokrog z ubogimi kdo tudi ob tej priliki spomnil. Potreb je veliko, pionirjev na vseh koncih misijonskega sveta prav tako.

Bodimo velikodušni in darujmo komur sami želimo, vsak po svojih najboljših močeh. Bogatejši duhovno bomo v postnem času spet odhajali domov z večjim božjim blagoslovom nad vsem, kar v dnevnem življenju počenjamo. In tudi če doživljamo že jesen življenja, bo z našo novo žrtvijo Bog poglobil našo misijonsko ljubezen za tiste, ki so res ubogi in nas potrebujejo.

Laična misijonarka Polona Gorjup

11. februarja piše iz Moravč: »Pozdravljam Vas in tokrat že iz Slovenije. Prirčno sem se razveselila Vašega pisma, katerega ste odposlali 1. februarja. Šporočam Vam, da sem z Madagaskarja odpotovala že 12. decembra 1995. Torej nisem prejela Vašega božičnega pisma in nakazane denarne vsote. Prejela pa sem Vaš osebni dar, katerega ste mi poslali v pismu, naslovljenem v Slovenijo. Bog Vam povrni!

Doma sem, v kraju mojih domačih. Kako prijeten občutek! Naučila sem se snega in mraza, srce pa je kljub vsej tej lepoti še vedno TAM doli - na Madagaskarju. Koliko misli se

vsak dan zvrsti v moji glavi. Vedno pa je na prvem mestu zahvala Gospodu, za vsak podarjeni trenutek, za vso milost, katero sem doživela v treh letih mojega dela in življenja na Madagaskarju.

Veliko časa posvetim predavanjem po župnijah in težko mi je, ker ne morem prikazati tistega, kar v resnici je. Nobena slika, nobena beseda ne pove toliko, kolikor pove samo doživetje misijonskega dela.

In tu je doživljanje v novo življenje civilizacije. Iskanje službe, bolečina ob izgubi starih prijateljev, iskanje novih... Začaran krog bi rekla, toda... Doživela sem veliko milost in prepričana sem, da me Bog še vedno nosi na svoji dlani in mi želi dobro.

Iz srca se zahvaljujem za vso pomoč MZA in še v naprej se priporočam v molitev. Vse dobro Vam želim in Vas vse lepo pozdravljam, hvaležna Polona Gorjup.

Njen naslov: Polona Gorjup, Vegova 30, 61251 Moravče, Slovenija, Europe.

V svetem postnem času se lažje malo poglobimo in premišljujemo svoje dosedanje življenje. Meni je vedno resnično pri duši težko, ko ta ali oni odide v večnost. Morda sem ga ali jo dobro poznal, a je živel, kot da misijonske Cerkve in misijonskih žrtev v življenju ni nikdar spoznali ali doživel.

Čas je, da v postnem času iz spanja vstanemo, kot nas sveto pismo opominja. Prišel bo za vsakega od nas dan, ko ne bo mogoče nič več storiti v ta namen in ostala bo samo bolečina in obžalovanje, da smo predolgo čakali.

Na Gradu Miren pri Gorici

je 13. februarja umrl lazaris **Franc Jereb**, rojen 27. novembra 1906. Vstopil je v Misijonsko družbo sv. Vincencija Pavelskega 3. julija 1927 in bil v

Bogoslovci in dijaki Misijonske družbe, Vrapče-Zagreb, v petdesetih letih. Na desno stoječ misijonar Franc Jereb CM kot predstojnik med semenišniki iz Slovenije.

mašnika posvečen 3. julija 1932.

Mlad je odšel na Kitajsko in deloval v nadškofiji Peiking, kjer so bili lani umrli Alojzij Mlakar, sobrat Jože Časl in Drago Pokorn, ki je še vedno aktiven v Bitoli, Makedonija. G. Časl je premnogim znan v Montrealu in Torontu, pa tudi po mnogih slovenskih kanadskih naselbinah Slovencev. Delovali so v severni Kitajski na vzhodu, čeprav nekateri v škofiji Tientsin.

V škofiji Kanchow v provinciji Kiangshi, kjer smo se leta 1948 v maju znašli v škofiji ameriških lazarisov in namesto delokroga pri mons. Jožetu Kerecu v Čaotungu, kjer je bil v načrtu novi Baragov misijon, je bil Jereb imenovan za našega dekana in župnika s kaplanom Prebilom v eni od treh prevzetih župnij v petih političnih okrožjih obširne škofije pod ameriškim škofom, lazarisom Johnom O'Shea.

V severni župniji Ningto je bil župnik Časl in jaz njegov kaplan. Na južni fari pa Okorn, s kaplanom Kopačem. Brat Ciril Verdrik je začasno ostal v Sanghaju v provincialni hiši lazarisov kot 'le soleil de la maison', oziroma 'sonce

hiše', kot so ga radi imenovali. Bogoslovec Jerman je študiral v Kunmingu, Yunnan. Dr. Janez Janež pa je zastavil v Čaotungu, dokler ni ob komunistični zasedbi kitajske celine uspel oditi na Tajvan, kar nam ni bilo mogoče, ker smo bili kot bivši Jugoslovani nezaželeni, saj so se bali, da smo okuženi z bacili komunizma.

Misijonar Jereb je odlično

govoril kitajsko. Bil je popularen med Kitajci, kjer se je pojavil in ker je bil 'prilepljen' na svojo kitajsko pipo ('fajfo'), so ga še bolj cenili. Na trgu ob obisku pri nas v Ningto se je ustavil pri skupini domačinov na trgu in takoj so izmenjali veliko pipo v znamenje prijateljstva.

Pri njem je kaplanoval Andrej Prebil. Ko mu je dajal nasvete, kaj bi se še dalo narediti, je ob neki priliki nam, nanovo došlim, dal opomin, da ne smemo misliti, da bomo mi »svet spremenili s svojimi idejami, če se njim v dolgih letih garanja to ni posrečilo«. Kasneje je priznal, da tudi mi nekaj vemo.

Po izgonu iz Kitajske 1951, je šel v Slovenijo in kot predstojnik v Zagrebu hišo lazarisov znotraj vso prezidal, da so imeli prostor v njej številni mladi fantje, kandidatje za vstop k lazarisom. Oblast je ob pregledu sicer bila slabe volje, a nič kaznovala. Tako je v tej skupnosti dozorelo lepo število novih poklicev za Družbo. Kasneje je služboval še v Celju in Beogradu in še zadnja leta pomagal, kjer je mogel. Lani se je ob neki priliki prevrnila nanj polica s knjigami, da se je malo poškodoval, a hitro od tega opomogel.

Dragi gospod Franc! Tvoji kitajski sobratje molijo zate in Ti želijo z mnogimi misijonskimi prijatelji: »I lu ping an. Celo pot v miru!« Od Peipinga, Kanchowa, Ljubljane in Beograda, do večnih poljan nebeškega bivališča, kjer se upamo nekoč vsi srečati. R.I.P.!

Rev. Charles Wolbang CM
St. Joseph's Seminary
65 Mapleton Rd. P.O. Box 807
Plainsboro, NJ 08536-0807
Telefon: 609-520-8839
Fax: 609-452-2851

MALI OGLASI

FENCES — OGRAJE
Any type of fence. Chain link, wood and ornamental iron. Railings for steps. Porches, balconies. We have our own surveyor. Call:
Jokic Fence Co.
944-6777

HOUSE FOR SALE on E. 255 St., Euclid, Ohio. 3 bdrm bungalow, full basement, attached garage, central air. Call 951-1484. (10-13)

Kaj se dogaja v Sloveniji?
Z Ameriško Domovino
boste vedno na tekočem!

Anton M. LAVRISHA
Attorney-at-Law
(Odvetnik)
18975 Villaview Road
at Neff
692-1172
Complete Legal Services

For Over 21 Years Our Goal Has Been The Same: Quality Education for Ohio Schools.

The Lottery Profits Education Fund has contributed more than \$7 billion to primary and secondary education programs during this period. We're proud of this achievement as we are of yours. You can count on our continued support to Ohio education.

DAVID GRIFFIN,
DEPUTY DIRECTOR, SALES
Named to this position October, 1995, David now supervises more than 200 employees in regional offices, technical training, and an agent base of more than 10,000 retailers.

Ohio Lottery Players are subject to all laws and regulations of the Ohio Lottery Commission. An Equal Opportunity Employer and Service Provider. All Lottery profits benefit Ohio Schools.

Nosan's Slovenian Home Bakery, Inc.

6413 St. Clair Ave.
361-1863

Cleveland 44103

567 E. 200 St.
481-5670

Euclid, O. 44119

Visit both places and get home-made cookies, breads, and famous Slovenian raised doughnuts, tortes and cakes.